ԺԹ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4913 — 5/18 ԱՊՐԻԼ 1902 — ՈՒՐԲԱԹ — 9 ՄՈՒՀԱՐՐԷՄ 1320 — ԺԹ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4913

درعلیه‌ده غلطه‌ده «آره‌ولك» غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Գալաթիա, Նորատունկեան խան

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ եւ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղրշ.
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆրք.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոսթայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի:

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ. 20 — 20 ՓԱՐԱ. 20

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՆՕԹԵՐ

Սղերդ Առաջնորդ ընտրեց իրեն Տ. Փառէն վարդապետը. աղէկ ըրաւ: Արժանի էր այդ ընտրութեան եւ իր իրաւունքն էր. թէեւ քիչ մը դժկամակութեամբ Սղերդ գնաց Տ. Փառէն վարդապետ, բայց անձնուիրաբար պաշտօնավարեց: Առաջնորդական ընտրութեան տեղեկագրին հետ իր զրկած հրաժարականին Պատրիարքարանէ չընդունուիլը անհրաժեշտ պէտք մըն էր որ գործադրուեցաւ: Ցաւալի է որ Տ. Փառէն վարդապետ չպիտի մնայէ իր հրաժարականին վրայ, զի մեզ են Սղերդցիները, եւ զանոնք լաւել անկարելի զգացում ունենալ կը նշանակէ, ինչ որ չսպասուիր Տ. Փառէն վարդապետէն, որ այսչափ տանն իրը Տեղապահ պաշտօնավարելէ ետք՝ պատճառ մը չունի իրը Առաջնորդ ալ չծառայելու այն հօտին, որ կրնայ ըսուիլ թէ բոլոր թեմերէն աւելի աղքատիկ է նիւթապէս, մտաւորապէս, այլ ոչ նաեւ բարոյապէս կամ հոգեպէս: Այս տողերը գրողը փորձառութեամբ գիտէ թէ ո՛չ մէկ գաւառական թեմի ժողովուրդը Սղերդցւոց բարեպաշտութիւնը, երկիւղածութիւնը եւ եկեղեցասիրութիւնն ունի: եւ Սղերդ սա մասնաւորութիւնն ալ ունի որ մայրենի լեզուի գործածութիւնէ զուրկ է, բացառութիւն ըլլալով նոր սերնդեան այն մասը՝ որ վարժարանի երես տեսած է:

*** Տրապիզոն ալ այս միջոցիս իր Առաջնորդը ունեցաւ յանձին Տ. Եղնիկ վարդապետ Պալանեանի, որ միայն ինը ամսէ ի վեր Տեղապահ դացած ըլլալով հոն, կրցաւ ինքզինքը դնահատել տալով՝ Գաւառական Ժողովին միաձայն քուէով Վիճակաւոր ընտրուիլ. բայց մ՝ որուն շատերը քանի մը տարիներու պաշտօնավարութենէ ետք հազիւ կրնան արժանանալ, իսկ աւելի շատերն ալ չեն արժանանալ: Ցաւնի չէ թէ Տրապիզոնցիները ինչ տիպողականութիւն տեսան այսքան շուտով Առաջնորդ ընելու իրենց Տեղապահը՝ որ կրնար դեռ տանն մը ծառայել այս վերջին տիտղոսով: Եթէ այս ապաճապարանքը անոր համար էր որ կը վախնային ձեռքէ փախցնել զայն, կասկածելով թէ գուցէ ուրիշ գաւառէ մը կ'ընտրուի, այդ ենթադրութիւնը պատիւ կը բերէ Տ. Եղնիկ վարդապետի: Իսկ թէ իբրեւ Տեղապահ չէր ուզեր մնալ Տրապիզոն, ատոր համար փութացին ոտքը կոպկել առաջնորդական ընտրութիւնով, այդ պարագային ալ թո՛ղ այժմէն մոռանան եւ պիսկոպոսութիւնը վրայ, զի կրնայ ըլլալ որ իբրեւ Տեղապահ մնալ չուզողը իբր վարդապետ—Առաջնորդ ալ մնալ չուզէ, հետեւապէս շուտով հարկ ծագի եւ պիսկոպոսացման:

*** Օրինակի համար սա Պրուսացիները ինչ կրնան ընել իրենց Առաջնորդին, որ այս անգամ «վերջնական» հրաժարական ղրկած է Պատրիարքարան, անվերջնականը նախապէս ղրկելէ եւ անոր մերժումը տեսնելէ ետքը: Անշուշտ ոչինչ: Միայն թէ կէս մը կայ որ դեռ չուսաբանուեցաւ. այն է թէ Արշարունի եպիսկոպոս Պրուսայի Գաւառական Ժողովին ալ տրուած է իր հրաժարականը՝ թէ ոչ. կամ Գաւառական Ժողովին ալ Պատրիարքարանի ըրածին պէս մերժած է զայն՝ թէ ոչ: Եթէ այո՛, ըսել է Արշարունի եպիսկոպոս իրօք կը փափաքի հեռանալ Պրուսայէն. իսկ եթէ ոչ, ալ ինչպէս կրնայ կենալ հոն, եւ Պատրիարքարանի կողմէ հրաժարականին մերժումը ինչ գործնական արդիւնք կրնայ ունենալ: Դալով հետեւանքին, կը խոստովանինք թէ ի վիճակի չենք գիտնալու թէ ինչ կը կորսնցնէ Պրուսա մասնաւորապէս. բայց գիտենք թէ Սղերդ ընդհանրապէս մեծապէս պիտի չտրի Արշարունի եպիսկոպոսի հրաժարականէն, վասնզի մայրաքաղաք դառնալով դիւրութիւն պիտի ունենայ իր ճոխ մատենադարանին գանձերով զարգացնել հայ բանասիրութիւնը եւ իմէջ այլոց հաստատել թէ Ս. Մարիամ Աստուածածինը Զրադաշտի սերունդէն ծնելիք Էջիտարփետի անուն կինն էր, որմէ ծնաւ Մաղդեղակատութեան սպասած Սաուշեանցը, Միքրան, զոր նոյնացուցեր էր Յիսուս Քրիստոսի հետ, բանասէրի հանգուցեալ համբաւով երեւելի զարդարուած Հասկաքաղ-Դիլեերուկ (Դ. Խաչիկոց), որուն ինքզինքը հանկարծիք կը հռչակէր Պրուսայի Առաջնորդը յատուկ նամակով մը՝ զոր հրատարակել կարեւոր համարած էր թերթի մը մէջ, ցաւ յայտնելով միանգամայն թէ իր տարամարդութեան տակ չունէր իր մատենադարանը, որպէս զի կարենար հաստատել այդ բանասիրական հրաշաւանդ տեսութիւնը: Արդ, միթէ փո՞քր ծառայութիւն ըրած կ'ըլլայ Արշարունի եպիսկոպոս, եթէ Պրուսայի Առաջնորդութենէն հրաժարելու զոհողութիւնն ընելով՝ Կ. Պոլիս գայ եւ իր Մատենադարանին գիրքերուն շնորհիւը ապացուցանէ այդ հիասքանչ վարդապետութիւնը: Բանասէր եղողը միայն կրնայ գնահատել այս զոհողութեան արժէքն ու մեծութիւնը:

*** Մինչ Պրուսա իր բանասէր Առաջնորդը ձեռքէ հանելու վտանգին մէջ է, անոնցմէ Բզի եւ Բաղէշ Առաջնորդ մը գտնելու տագնապով կը տառապին ու չեն յաջողիր իրենց այդ նպատակին հասնիլ: Առաջինը դեռ քաշելիք ունի, իր նախկին Տեղապահ Արիստակէս վարդապետ Խաչատուրեանի յարգը չմոնչնալուն եւ իրմէ զուրս տեղ հեռացնելուն փոխարէն, երկրորդն ալ դեռ չյմնցուց քաջութիւնը իր շուտ շուտ Առաջնորդ կամ Փոխանորդ փոխելու մեղքին: Այսքան ապաշխարանք սա օգուտը պիտի ունենայ որ երբ մէյ մըն ալ բաղդ ունենան Առաջնորդի երես տեսնելու Բզի եւ Բաղէշ, պիտի ջանան պինդ բռնել զանոնք:

Կը ճանչնա՞ք աչխարհի վրայ ո՛ւ եւ է պաշտօն կամ պաշտօնեայ, որու մասին խնդրանքը այսքան շատ ըլլայ, իսկ մատուցումը քիչ: Կը մնայ տեսնել թէ վերջապէս ե՞րբ եւ ինչ կերպով սթոռակալ պիտի ունենան այս երկու թափուր թեմերը: Եթէ խրատ էր, այսքանն ալ բաւ էր:

*** Բզիի ու Բաղէշի հակառակեր բաղդ մը ունին այս միջոցիս, Վան ու Մարզուան, զի ո՛չ միայն իրենց հոգեւոր դլուխները ունին, այլ եւ կոչուած են եպիսկոպոս ալ ըլլալու, որոնց մէկը, այն է Տ. Արիստակէս վարդապետ Վանքեանն արդէն փութացեր է մեկնիլ դէպ ի Ս. Էջմիածին. իսկ մէսը, այսինքն Տ. Սահակ վարդապետ Բագրեւանդեան Զատկէն յետոյ պիտի մեկնի:

ՅՈՒՍԱԿ

ՆՇՄԱՐՆԵՐ
ԱՄՈՒՍՆԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐՈՒ ՇՈՒՐՋԸ

Ինչպէս կ'իմանանք, անցած տարի, երկրորդ անգամ ըլլալով՝ տեղւոյն Առաջնորդարանէն աւելի մանրամասնօրէն Պատրիարքարան տեղեկագրուած էին Վիճակս թեմերէն Սեւերէկի աղդայիններէն ոմանց վերաբերեալ քանի մը ամուսնական խնդիրները, որոնց տէրերը բանաւոր վճռի մը ակնկալութեան յուսովը կը սպասէին:

Այս խնդիրներուն մէկ քանին մենք ալ անցած տարի բացատրեցինք Արեւելքի մէջ, որոնց մասին համառօտ վերլուծում մը միայն կ'ընենք, անոնց արդի պաշտօնական վիճակը ներկայացնելու պէտքին առթիւ:

Սեւերէկցի Յովհաննէս Մըրդեան եւ Նիկողայոս Տապպաղեան՝ զրեթէ համատեղ 26–28 ամեայ երիտասարդներ՝ զարմանալի զուգադիպութեամբ՝ կ'ունենան մէկ մէկ կին, որոնք նոյն ֆիզիքական անպատատ զիրքին մէջ են՝ իրենց կնոջական ներքին պարտականութեանց կատարումի մասին:

Բժիշկ չըլլալով՝ մեզի դժուարին է ընականապէս բացատրել նոյն կիներուն ընախօսական արատակրդ վիճակը ու նոյն իսկ ծանրութիւն կը զդանք հրապարակաւ աւելի բաց լեզու մը գործածելու այս մասին: կը բաւէ կարծենք ըսել թէ Տոքթ. Շէֆիրրոսի պէս առաջնակարգ ու Տիարսէքիրի եւ Եդեսիոյ պաշտօնական բժիշկներու քննական տեղեկագիրներուն համեմատ, նոյն կիներուն ներքին հանդամանքին անտեղութիւնը իրենց ամիսներ թիւնը չէ միայն, այլ այն որ՝ ամուսնական ընախօսական պահանջումներուն չեն կըրնար դոհացում տալ,—չըսելու համար աւելի որոշ՝ թէ կնութիւն չեն կրնար ընել:

Կարծենք թէ այս խնդիրները առաջին անգամ Պատրիարքարանի ներկայացուած ատեն Կրօնական Ժողովը ամուսնալուծութեան իրաւունք տալ մերժած էր, յայտարարելով թէ «ամլութիւնը» բաւական շարժառիթ մը չէ տուր համար.— ու իրաւունք ալ ունէր: Սակայն մեր լսածին համեմատ՝ երկրորդ անգամ Պատրիարքարանի ուղղուած տեղեկագրերով անոր ուշադրութեան մատուցուած են նախ՝ բժշկական տեղեկագրերը, որոնք «ամլութիւնէ» տարբեր վիճակ մը կը պարդէին: Երկրորդ՝ Մըրդեանի եւ Տապպաղեանի կիներուն յայտարարութիւնները, որոնք իրենց անձեռնի վիճակին գիտակցութեամբ ինքնայօժար կը հրաժարէին իրենց էրիկներէն ու կ'ուզէին որ անոնք պատանուին ուրիշ կիներու հետ պատկերու եւ երրորդ Մըրդեան եւ Տապպաղեան երիտասարդներուն այն յայտարարութիւնը, որով կ'ըսէին. «Անէն բանէ առաջ երիտասարդ ենք ու այդ վիճակին թեւադրութիւններուն ենթակայ. մեր կիները կին չեն՝ մինչ մենք երիտասարդ ենք. հաղիւ մինչեւ ցարդ կրցանք մեր պարկեշտութիւնը պահել. եթէ մեր կրօնական իշխանութիւնը մեր խնդրին բուն ներքին հանդամանքը անտես ընելով՝ տակաւին պնդէ որ մեզի համար մեր ոչ-կին ընկերներուն հետ անիմաստորեն կապուած մնանք, մեղքը իր վիզն ընկալ պիտի տարկնինք մինչեւ իսկ կրօնատիրոջ ըլլալու.»

Սեւերէկցի աղդայինները այս մատուցուած վերջին ծանօթութիւններէն գտնել կ'ակնկալէին ամուսնալուծութիւն ձեռք բերելու իրաւունքը: Բայց կ'իմանանք որ՝ Կեդրոնի Կրօն. Ժողովը՝ սեղանին վրայ հաւաքուած խնդիրները միանգամ վանելու սահմանուած ամավերջ ամսին՝ դեկտեմբերի «հաչուեյարդար»ին մէջ, նոյն Սեւերէկցի աղդայիններուն խնդիրն ալ... մէջքէն կոտրած է՝ վճռագրելով թէ «Ողորմելուներ պահն անցուծելի է, պէտք է համբերութեամբ հաւատարիմ մնաք ամուսնական սուրբ կապին:»

Մենք հակումով ծայրայեղ զդացումներու հետեւողներէն չըլլալով՝ խնդրի տէրերուն փաստաբանը չէ որ ըլլալ կ'ուզենք, այլ նախ խղճի պարտք մը կատարելու նկատումով՝ արժանի ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք այդ անպարդ ամուսնութիւններուն վրայ, որոնք դանել էջմիածնի ճարտարն չեն գիտեր՝ իրենց խնդիրը դէմ վերաքննութեան մը արժանացնելու համար: եւ երկրորդ՝ նկատելով որ փորձութիւն մը կը սպասէ անոնց ճամբուն վրայ:

Հիմա հաստատուած իրողութիւն մըն է որ, ինչպէս կ'ակնկալուէր, Կրօնական ժողովի մերժումը ցոյացնող յորդորական բառերը՝ կապարային դրութեամբ ու ծանրութեամբ զարիած են խնդրարկուներու սրտին, որոնց վիճակը, ընդհանրապէս, Սեւերէկի մէջ ա՛յնքան արդահատելի կը դիտուի թաղակացին, կարդացողին ու ժողովրդին կողմէ: Եթէ Առաջնորդարանի արդելիչ ազդեցութիւնը չկենար հոն, նուազ հեռաւոր տեղերէն մէկը, ինքն ալ, իր կողմէ տարբեր «հաչուեյարդար»ի մը ձեռնտրկելով՝ վաղուց նոր ամուսնութեան մը գործը բրած ըլլալու էր կ'ըլլար մինչեւ ցարդ:

Եկեղեցական օրէնքներու եւ քաղաքակրթութեան պահանջմանց խմաստասիրութեամբը հասուն խորհրդածութիւնով չենուած ամուսնական որոշ օրէնքի մը բացակայութիւնը՝ որուն վրայ յաճախ ուշադրութիւն հրաւիրուած է տեսականապէս, քիչ աղետալի չէ մեր ժողովրդին համար, որուն մէջ ամէն անդամ երեւցող այս կարգի այլասեռ խնդիրներ կը չեչտեն այդ որոշ օրինադիծին պէսքը:

Զարմանքով կը դիտուի երբեմն՝ որ նոյն իսկ բաւական որոշ կէտերու մասին մեր եկեղեցական վարչութիւնը, — միջավայրի ու անձերու ազդեցութեանց ընդմէջ՝ չենք գիտեր,— տարբեր՝ կամ հակառակ գոյն ունեցող որոշումներ կուտայ: Եթէ այսպիսի պարագայի մը նորադոյն տարացոյցը ուզուէր, կրնայինք յիշել որ, միեւնոյն տանն, դարձեալ Սեւերէկէն տեղեկագրուած էր Պարիսքարան թէ Շուրմաչեան Եղիա անուն ազդայինին կինը, ընտանեկան յարկը լքելով՝ տարիներէ ի վեր կը կենակցէր Արսլան անուն ուրիշ Հայու մը հետ, ուրիշ դաւակներ ալ ունեցած էր, ուստի այս հրապարակադոյժ իրողութեան տակեւ անպատուած երիկը ամուսնալուծութիւն կը խնդրէր: Կեդրոնի Կրօնական ժողովը ասոր ալ կը պատասխանէ թէ «Ամուսնալուծման զօրաւոր պատճառ մը չի տեսներ. պակը անուծելի է. ուստի ամուսինները պէտք է հաշտուին, ու եթէ ըմբոստանան, զրկուին Եկեղեցիի հաղորդակցութենէն»: Ըսել է որ բացորոշ չնութեան պէս զօրաւոր պատճառ մը աչքին առնէ ունեցող անմեղ էրիկը եթէ չուզէ ապօրինի ծնունդներով խաչատակուած կինը քունը առնել, ինքն ալ պիտի զրկուի Եկեղեցիի հաղորդակցութենէն: Կամ եթէ հոմանի ու հոմանուհի եկեղեցական պատիժը աչքը առած՝ չուզէն իրարմէ բաժնուիլ, ինչպէս որ եղաւ իրօք, անմեղ էրիկը անկէն ապրելու դատապարտուած պէտք է մնայ:

Եթէ այս տեսակ պարագաներու մէջ մեր կրօնական իշխանութեան վարդապետութիւնը միօրինակ ըլլար, դարձեալ բան մը կրնար հասկցուիլ:

Բայց միեւնոյն միջոցներէ՝ երբ Սեւերէկցիի մը այդ մերժողական պատասխանը կը տրուի, կարդա՞նք Կրօնական ժողովի Յունուար 22ի որոշմանց կարգին մէջ ինչ արձանագրուած է յիշուած խնդրին հետ նմանութեան նոյն եղերեր ունեցող ուրիշ ամուսնական խնդրի մը մասին, որ Սկիւտարցիի մը կը վերաբերի: «... Վերոյիշեալ ամուսնութեան հրաման տրուեցաւ. Սկիւտարցի Պէզիկ Սէմէրճեան անուն կնոջ, հաստատուելով որ ամուսինը 8 տարիէ ի վեր զինքը լքած է եւ քեռնին հետ կը կենակցի ապօրինի կերպով...: Որոշուեցաւ ասոր այրը զրկել Եկեղեցիի հաղորդակցութենէն:»

Երբ Պոլսեցի անմեղ կին մը կ'արտօնուի կրկին ամուսնանալու, ինչո՞ւ նոյն թոյլատրութիւնը զլացուի Սեւերէկցի անմեղ էրկան մը: Երբ Եկեղեցիի հաղորդակցութենէն կը զրկուի առաջինին մեղապարտ էրիկը, ինչո՞ւ նոյն մտօրինութիւնը ի գործ չդրուի նաեւ Սեւերէկցի անապաչաւ ու ապօրինի զոյգին նկատմամբ, որոնց մեղադիր՝ ուստի եւ պատժակից նկատել իր պատուին անարդանաց դէմ բողոքող էրիկ մը բնաւ համաձայն չէ արդարութեան:

Այս ամուսնական խնդիրներուն հանդիպումներու մասին ինչ կը խորհի ա՛րդեօք Արեւելքի ծանօթ նօթագիրը՝ յարգելի Արեւ՝, որ Կրօնական ժողովի միմոլորատէն գրեթէ ամէն չարմիտ մեղի հրամցնելու «համեղուկ» պատառիկներ կ'ունենայ...:

Եդեսիա — Գ. Կ. Ո.

ԻԶՄԻՐԻ
Ս. ԼՈՒՍԱՒՈՐՉԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ ՀԱՐԻՒՐԱՄԵԱԿԻ ՀԱՆԴԷՍԸ

ԻԶՄԻՐ, 1 Ապրիլ

Ինչպէս հեռագրաւ ծանուցինք, երէկ տեղի ունեցաւ Ս. Լուսաւորչեան հիւանդանոցի Հարիւրամեայ Յոբելեանը՝ Ս. Հրեշտակներու վարժարանի վերի սրահներուն մէջ:

Զինք կրնար առանց դիտողութեան անցնիլ այն կէտին նկատմամբ թէ այս հանդէսը բուն իսկ Ս. Լուսաւորչեան հիւանդանոցի յարկին ներքեւ կատարուիլ պէտք էր. ասիկա բան ինքնին նուիրականութեան մըն էր եւ սիրտիս մը հոն պատսպարուող թշուառներուն համար, որով հանդէսը աւելի սրտառուչ, խորհրդաւոր ու արդիւնաւոր հանդամանք մը կ'առնէր:

Հանդէսը սկսաւ կէս օրէ ետք (Ր. Ե.) ժամը 3½ին: Վարժարանին սրահը չբեղազարդեր եւ վայելչապէս զարդարուած էր մրրտենիներով եւ օսմանեան դրօշակներով, շնորհիւ Հոգատար եւ Կրթասէր ընկերութեանց ազնիւ անդամներուն: Սրահին ճակատը կարմրորակ յատակի մը վրայ՝ կը կարդացուէին սպիտակատառ.—«Հարիւրամեայ Յոբելեան, 1801–1901, Ս. Լուսաւորչեան Հիւանդանոց. Կեցցէ Վեհ. Սուլթան:»

Որոշեալ ժամէն առաջ, սրահը լեցուն էր հանդիսականներով՝ գլխաւորաբար իգական սեռէն: Հանդէսը սկսաւ Համիտիյէի քայլերգով, որուն յոտնկայս ունկնդրուեցաւ. անմիջապէս յետոյ, ի դիմաց Հիւանդանոցի հոգաբարձութեան, ճառախօսութիւն մը կարդացուեցաւ Պ. Յովհաննէս Փափազեանի կողմէ: Ապա ի պատիւ Վեհ. Սուլթանին, ճաշնական եւ բաժշտութեան ուսուցիչ Լեւոն էֆ. Զիլինկիրեանի կողմէ յատկապէս պատրաստուած եռաձայն գեղեցիկ երգ մը երգուեցաւ, որուն յաջորդեցին բուռն ծափահարութիւններ եւ «Կեցցէ»ներ: Տեղն է ըսել թէ Լեւոն էֆ.ի երաժշտական տաղանդին փայլուն ապացոյցներէն մէկն էր նաեւ այս ընդարձակագոյն երգը:

Ապա բեմ ելաւ տեղեկագրի յանձնաժողովի ատենապետ էֆէնտին եւ կէս ժամու չափ թարգմիրին լեզուաւ ճառախօսութիւն մը կարդաց շատ մը անուններով եւ շատերու ատացուածներով խճողուած: Ցանձնաժողովը հարկ դտած էր իր մէկ անդամին քնքուշ դայլայլիներն ալ լսելի ընել մեզի: Ուստի, յանկարծ բեմին վրայ տեսանք ատոր մէկ անդամը: Ասոր ատենախօսութեան նիւթը ուրիշ բան չէր, բայց միայն սրբագրութիւններ, լրացումներ տեղեկագրի նկատմամբ, այն տեղերուն եւ պակասներուն համար, զորս մենք սկսանք ցոյց տալ Արեւելքի մէջ եւ որոնց նկատմամբ ուրիշներ ալ արձագանդ եղան մեզի, ուրիշ թերթերու մէջ:

Այս պաշտօնը կատարել, դիւրին գործ չէր. Ցանձնաժողովի անդամներու քաջութիւնը ունենալու է միայն: Իսկզբան հոգաբարձութիւնը իր դուրդուրացած գործին արդիւնաւորութիւնը տեսնելու համար, ամէնէն անխիղճ պահանջումներուն կը հանձկերպի:

Ճառախօս էֆէնտիին յետոյ, Մխիթարեան միաբանութենէ Հայր Յակոբոս Բոռեան, պարզագոյն յարմար քերթուած մը կարդաց: Հուսկ յետոյ Սրբազան Առաջնորդը, Վեհ. Կայսեր արեւշատութեան համար մաղթանքներ ընելէ ետք, շնորհակալութիւն յայտնեց Հիւանդանոցի հոգաբարձութեան եւ Տեղեկագրի Յանձնաժողովին: Ասով վերջացաւ հանդէսը ճաշի մէջ երգերով եւ «Կեցցէ Վեհափառ Կայսրը» մաղթանքներով. ժամը 5ին աւարտեցաւ հանդէսը:

Ինչ որ ալ ըսուի, մենք չենք կրնար ուրանալ հոգաբարձութեան անխոնջ ջանքերը հանդէսին արդիւնաւորութեան եւ ամէն խղճամտութեան համար, որով իր ամանձնած պաշտօնը կը ջանար կատարել, ոչ միայն իր պարտաւորութիւնները ճշդութեամբ կատարելով, այլեւ ուրիշներու թերութիւնները սրբելով ջանալով:

Հասոյթը որոշ չկացնք հակնալ: Ոմանք 350, ուրիշներ 400 ոսկի կ'ըսեն: Տարակոյս չունինք որ եթէ հոգաբարձութեան անդամներու մեծագոյն մասին պէս առանց անձնական նպատակներու աշխատող ըլլային նաեւ այս Յոբելեանի խնդրոյն մէջ իրենց քիթը ներմուծող յանձնաժողովներ եւ այլն, այս հանդէսը չատ աւելի արդիւնաւոր պիտի ըլլար:

Ահա այսպէս, տեղեկագրի յանձնաժողովը մոռցած ըլլալով իր տեղեկագրի մէջ յիշատակել Տոքթ. Սպարթալիի անունը, որ վերջին տարիներս այդ հաստատութեան նախանձամատութիւնը եղած է, հոգաբարձութիւնը այդ անմոռանալի մոռացումը սքօղելու համար, կը պատրաստէ արծաթեայ սրսի մը վրայ յարգելի տոքթորին լուսանկարը եւ իբր յիշատակ հանդիսաւորապէս կը նուիրի թշուառներու եւ հիւանդներու համակրելի անձնուէրին:

ՍՏՈՒ

ՔՐՈՆԻԿ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ

(ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի)

Լատինաց Զատիկը. — Աւստրիոյ իշխանուհիին մեկնումը. — Ս. Պատարագ Համբարձման լեռան վրայ. — Հանգիստ Տ. Խորէն վարդապետի Փորձուպեանց. — Պատաւորի կիրակին. — Ուխտաւորները:

—o—

Մարտ 25

Անցեալ կիրակի, մարտ 17/30, Լատինաց Զատիկի ծանն էր, զոր դեղեցիկ, բայց քիչ մը ցուրտ օդով կատարեցին Ս. Յարութեան տաճարին մէջ, ո՛ւր ներկայ էր նաեւ Մարիա Թերէզա իշխանուհին իր Բարձր. ամուսնոյն հետ: Խուռն բազմութիւն մը եղած էր ամբողջ արքավարդը. հոն հաւաքուած էր լասին կղերը, ամէն դասակարդէ եւ ամէն միաբանութենէ:

Իշխանուհին մեկնեցաւ ծանին հետեւեալ երկուշաբթի օրը՝ իրեն պատչաճ պատիւներով:

Ամէն. Ս. Պատրիարք Հայրը, երկու եպիսկոպոսներով՝ պատկական ոյրի դնաց Լատինաց Պատրիարքին, Յիսուսեանց Կիւղտոսին, եւ, իր կողմէ Փոխանորդ Սրբազանը զրկեց Յոյս–Հռոմէական հոգեւոր պետին:

Լատինաց Զատիկի օրը, մեր Տնտեսի կիրակին էր, որ, ինչպէս գիտէք, հայ–ուխտաւորական խումբին համար յատուկ օր մըն է, երբ Ս. Յակոբանց Միաբանութիւնը, առատան սովորական ժամերգէն ետքը, հանդիսաւոր թափորով եւ ուխտաւորներու բազմութեամբ Ս. Համբարձման լեռը կը բարձրանայ:

Այս տարի ալ, ըստ սովորութեան կատարեց նոյն օրը յիշեալ հանդէսը: Օդը գեղեցիկ էր. Միաբանութեան անդամներու կէսը արդէն չաթի օր դացած էր հոն, պէտք եղած պատրաստութիւնները տեսնելու եւ կատարեց նաեւ, հոն, գիշերուան Ս. Պատարագը Համբարձման տեղւոյն վրայ:

Կիրակի առաւ, արեւածագին, Միաբանութիւնը մեկնեցաւ Երուսաղէմէն դէպ ի Զիթենեաց լեռը, հանդիսաւորութեամբ Փոխանորդ Սրբազանին, որ կատարեց Հրաշափառի հանդէսը. իսկ պատարագը, որ այն օրը մեծաւորապէս եպիսկոպոսական թագով ու արտաքուստակով կը կատարուի, մատոյց ժամօրհնող Տ. Գրիգոր վարդապետ:

Կէս օր էր գրեթէ, երբ Միաբանութիւնը վանք վերադարձաւ եւ ուխտաւորները հիւրընկալ վարդապետին կողմէ առաջնորդուեցան Բեթանիա, Դաղարոնի դերեզմանը, ուր կատարեցին իրենց ուխտը եւ մինչեւ իրիկուն այն կողմերը մեր եկան զբօսնելով:

—= 42 =—

ԹԻՒԼ ՄԱՐԻ
ՌՕԶ–ՄԱՆՕՆԻ ՎՐԷԺԸ

Զ

ԲԱՐԻԶԻ ՄԷՋ ՄԻԱՑՆԱԿ

—Արեւելքը կը դա՞յ ինէ... Այո՛, կարելի է ատիկա եւ սակայն...

—Կը տարակուսի՞ս:

Վիլլօրիէ չպատասխանեց: Իր աչքերը լեցուած էին ատելութեամբ ու ցաւագին դայրոյթով:

—Մնաց որ ես պիտի ստուգեմ այդ պարագան, բաւ Կիլօմ:

—Ինչ, իրրեւ իմ փաստաբանս խիղճդ ու իմացականութիւնդ ազա՞տ կը դաս, որպէս զի չարունակես դիս պաշտպանելու գործը:

—Ո՛չ:

—Պիտի լքե՞ս դիս:

—Ուրիշ մը պիտի յաջողէ ինծի, զոր դաւնալով դիւրութիւն պիտի ունենայ իր դատնալով դիւրութիւն պիտի ունենայ իր ընտրես, երբ եղեռնադատ ատեանին առջեւ ելլես: Ես քաջութիւն չպիտի ունենամ այդ բանը ընելու... Զեմ կրնար իմ ուժերէս վեր գործերու ձեռնարկել, որովհետեւ ես ալ մարդ եմ ու քեզ կ'ատեմ սա պատճառաւ որ իմ երջանկութեանս կործանման նպատակիցիր... Մնաց որ, նախնական հարցաքննութիւնը աւարտած է, որուն հետ վերջացած է նաեւ իմ դիս կը չանդրդեւ այդ խնդիրը: Զեմ ուզեր որ Ռէժինի անունը հրապարակուի այս գործին մէջ:

—Աւա՜ղ:

—Զեմ ուզեր:

—Բան մը չեմ կրնար ընել:

—Կրնաս կանխատեսել այն ատենը, երբ Ռէժինը անունը պիտի հրապարակուի: Դատաւորին բարեկամն ես, անիկա քեզի կրնայ խնայ տալ. խնդրէ անկէ, որպէս զի քեզի խնայնէ ատենին:

—Շատ լա՛ւ... Յետոյ ինչ պիտի ըլլայ:

—Այդ ծառայութիւնը մատուցանելէ յետոյ, զոր քենէ կը խնդրեմ յանուն Ռէժինի նկատմամբ զգացած սիրոյս, վերջին անդամ ըլլալով դիս տեսնելու դաս:

—Ի՞նչ է ծրագիրդ:

Ժան մտածկոտ կերպարանք մը առաւ: յետոյ ժպտուն դէմքով մը յարեց.

—Ո՞վ գիտէ, թերեւս մինչեւ այն ատեն կարենամ մէջդ մը գտնել Ռէժինը ազատելու դայթակղութենէ եւ անցեալին մէջ գործած յանցանքս վերադնել: Բանտին մենութեան ու լռութեան մէջ թերեւս դաղափար մը յղանամ այդ մասին: Կիլօմ, կը խոստանա՞ս ինծի խնայ տալ կանխաւ:

—Թո՛ղ այնպէս ըլլայ:

Ու Կիլօմ բաժնուեցաւ ամբաստանեալին քովէն:

Է

ՍԷՐ

Ռէժին ընաւ չէր նչմարիր որ ժիւվարատէն իր ընակած տան մէջ հաստատուած, իր վրայ կը հսկէր դուրդուրանքով: Ս. Ժօրժի հրապարակին վրայ տեսնելէն ի վեր, ա՛լ եւս չէր հանդիպած անոր:

Բայց մանկամարդ աղջկան մտքէն չէր եղած երիտասարդ փաստաբանին պատկերը, որ միշտ աչքին առջեւ կը ներկայանար, երբ աչխատութենէն դարձին յոգնած, կը սկսէր երազել:

Կիլօմ, դայն չխրատելու համար, ամէն զգուշութիւն ձեռք կ'առնէր, որպէս զի չնչմարուի անոր: Մանկամարդ աղջիկը մինչեւն տան մէջ նչմարելով Կիլօմի ներկայութիւնը, չպիտի հեռանար մինթէ: Սակայն հակառակ այդ ամէն զգուշութեանց, Ռէժին, յաջորդաբար երկու օր, նչմարեց Կիլօմը, առաջին անդամ, Վիքթոր–Մասէ փողոցին մէջ, երկրորդ անդամ, Շաթօպէօն փողոցին մէջ:

Մանկամարդ աղջիկը հասկցաւ թէ Կիլօմ դիտէր իր ընակութեան տեղը եւ աչխատութեան վայրը: Յաջորդ օրերը Ռէժին հետամուտ եղաւ եւ ճշմարտութեան լրադրկ եղաւ բոլորովին: Երբ մթնելէն յետոյ, տիկին Լբբրէնսի աչխատանոցէն դուրս կ'ելլէր, լապտերներու լոյսովը նչմարեց Կիլօմը, որ իրեն կը սպասէր: Մանկամարդ աղջիկը եւոին չէր դառնար ճամբան: Բայց երբ հասաւ Վիքթոր–Մասէ փողոցը, որ մթութեան մէջ թաղուած էր, արագ ամնարկ մը նետելով եւոին, նորէն տեսաւ փաստաբանը: Առաւն ալ, Ռէժին նչմարեց որ Կիլօմ իրեն կը հետեւէր հեռուէն, մինչեւ աչխատանոցը:

Ռէժին տեղեակ չէր որ փաստաբանը իր ընակած տան մէջ կը դտնուէր, բայց ամենօրեայ հետապնդումը կը բաւէր ապացուցանելու թէ Կիլօմ չէր դադրած զինքը սիրելէ: Բայց ի՞նչպէս կարելի էր այդ բանը, քանի որ Վիլլօրիէ տունն լան պատած ըլլալու էր ժիւվարատէրի:

Իրիկուն մը, երբ Ռէժին տուն կը դառնար, նչմարեց թէ Կիլօմ դարձեալ իրեն կը հետեւէր հեռուէն: Սենեակ մտնելուն պէս մարքը ինկաւ որ կարգ մը առարկաներ կը պակսէին այդ իրիկուան աչխատութեան համար. ուստի վար իջաւ, իր փոքր լամբարը վառելէ յետոյ:

(Շարունակելի)

—Հինգշաբթի օր, մարտ 21 Ս. Յակոբեանց Միաբանութեան համար սուգի օր մն էր։ Տ. Խորէն վարդապետ Բորթուգալեան, Միաբանութեան կարեւոր եւ գործոն անդամներէն մէկը, երկու ամիս հիւանդագին տառապելէ ետքը, կնքեց իր մահկանացուն։ 53 տարեկան էր։

Հանգուցեալը տեղւոյս գեղմանական ու ֆրանսական հիւանդանոցներուն մէջ, յանձնարարութեամբ Սմիւռնոյ Ս. Ս. Պատրիարքաց Հօր, լուսազոյն կերպով խնամուեցաւ, բայց դժբախտաբար մայրիա կոչուած պիտը հղօրագոյն ծանրացաւ իր հղօր մարմնոյն վրայ, որ չկրցաւ դիմադրել եւ վերջապէս, մարտ 19, երեքշաբթի գիշեր, փակեց աչքերը Ֆրանսական հիւանդանոցին մէջ, այն կորովի եկեղեցականը, որ ա՛յնքան աչօք բացօք կը հսկէր իրեն յանձնուած ամէն պաշտօններուն վրայ։

Տ. Խորէն վարդապետ մնիկ Թէքիրտաղցի էր եւ փոքրուց հանդուցեալ Տ. Թադէոս եպիսկոպոսի Առաջնորդի Վիճակին։ 1873ին, իբրեւ ուրարկիր, Ս. Երուսաղէմ եկած եւ Միաբան ընդունուած ըլլալով, 1879ին վարդապետ ձեռնադրուած է հոգեւոր Տ. Եսայի Պատրիարքէն։

Հանգուցեալը թէպէտ ուսեալ մէկը չէր, սակայն չո՛ւտ հմուտ էր Սաղմոսարանական գործերու, եկեղեցական արարողութեանց, կարգերու եւ կանոններու։ Վարած է Ծննդեան (Բեթլեհէմ) եւ Ս. Փրկչի ու Աստուածածնայ տաճարի տեսչական պաշտօնները՝ որոնց իւրաքանչիւրին մէջ ձեռնհասութեան փորձեր ընծայած է խաղաղասէր պաշտօնավարութեամբ եւ իրաւանց անձերի պաշտպանութեամբ։ Վարած է նաեւ կիպրոսի ազգայիններուն առաջնորդական պաշտօնը, որմէ հրաժարելով գրեթէ 4–5 տարիէ ի վեր վերադարձած էր իր սիրած Ս. Յակոբանց վանքը։ Ի բացակայութեան Տ. Սմբատ Սրբազանի, փոխանորդաբար վարեց, տարիքէն, լուսաբանութեան կնճռոտ պայմանը, առանց զգացնելու Ն. Գերապատուութեան բացակայութիւնը ու լրջօրէն սիրաչանչալով բովանդակ Միաբանութիւնը։

Ամէն. Ս. Պատրիարք Հայրը կը սիրէր ու կը յարգէր զինքը, ինչպէս նաեւ միւսներն եպիսկոպոսները եւ վարդապետները մասնաւոր հանգիստ մը կը տածէին հանգուցեալին նկատմամբ։ Տ. Խորէն վարդապետ իր այս բարեմտին հանգամանքներով լաւ եւ մօտաւոր ազգակցութեամբ Ս. Յակոբեանց Միաբանութեան, բայց անոր ողջ մնալը չտաս վաղանցաս իրեց վերջապէս այս կարեւոր անդամը իր միաբանակից եղբայրներէն որոնք գասնութեան լացին անոր ողբալի մահը։

Թաղման հանդէսը կատարուեցաւ հինգշաբթի օր, պատշաճ պատիւներով։ Օծման տխուր արարողութիւնը կատարեց Սմիւռնոյ Ս. Պատրիարք Հայրը եւ սրտաշարժ դամբանական մը խօսեցաւ, ի վեր հանելով ողբացեալին օրինակելի կենցաղը, մինթարից միաբանական խումբը։

Միաբանական ճաշէն ետքը, ժամը 3½ին սկսաւ յուղարկաւորութեան հանդէսը, հանդիսապետութեամբ Տ. Ներսէս Սրբազանի եւ մասնակցութեամբ Փրկչի գերեզմանատան մէջ, հանգուցեալ Տ. Սաղաւածատուր եպիսկոպոսի գերեզմանին քով։

—Երէկ, Դատաւորի կիրակին, շատ փառաւոր անցաւ։ Շաբաթի իրիկուն, ժամ 8½ին Սմիւռ. Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարք Հայրը, մեծ հանդէսով եւ առաջնորդութեամբ դպիրներու եւ թարգման ու գաւազանակիր վարդապետներու, միաբանական սովորութեամբ դնաց Ս. Յարութեան Տաճարը ու կատարեց «Հրաշափառ»ը։

Նոյն իրիկուան ժամերգութիւնը, ըստ սովորութեան կատարուեցաւ մեր Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցիին մէջ։ Հետեւեալ օրը, Ն. Բ. Սրբազնութիւնը պատարագիչ էր Բրիստոսի Ս. Դերեզմանին վրայ։ Մեծ բազմութիւն մը խնամած էր հոն ամէն ազգէ։

Պատարագի առեն թուրքերէն լեզուով զբաղեալ քարոզ մը արուաւնեց Ն. Բ. Սրբազնութիւնը, բացատրելով հանուսուակի Անատակին, Տնտեսին, Դատաւորին Կիրակիներու խորհուրդները. հայրական խրատներ տուաւ ուխտաւոր ժողովրդեան եւ բարեմաղթութիւններ ըրաւ Վեհ. Սուլթանին արեւշատութեան համար։

Պատարագէն ետքը, սկսաւ հանդիսաւոր թափորը, որուն նախագահեց Ն. Բ. Սրբազնութիւնը, կայսրեան ու ողեւորեալ դէմքով՝ որ ամէնուն ուշադրութիւնը կը գրաւէր։ Նոյն շուքով վերադարձաւ Ն. Սրբազնութիւնը Ս. Յարութեան Տաճարէն, որուն Աւագ Դրան առջեւ, գրքերը բարեւի կեցած էին, եւ դպրաց երգեցողութիւնը մեռաւ Պատրիարքարան, ուր ընդունեց բոլոր ժողովրդեան ազնիւ հայրերը։

—Հայ ուխտաւորներուն թիւը մինչեւ հիմա մեր հարիւրի հասած է եւ յոյս կայ որ՝ մինչեւ Ս. Զատիկ եթէ նախընթաց տարիներուն պէս, 1000ի ալ չհասնի, շատ պակաս չի մնար։ Այս տարուան ուխտաւորները, մեծ մասամբ, կը կազմեն Ռաֆիզ–Դարահիսարցիները, Կեսարացիներն ու Այնթապցիները։ Կան բաւական թիւով Ռուսահայեր ալ։

* * *

Սոյն թղթակցութիւնը փակելու վրայ էի, երբ ձեռքս անցաւ Սուրհանդակի 942 թիւը։ Նոյն թերթին խմբագրութիւնը, ի պատասխան մեր հարցումներուն՝ կը փութայ յայտնել թէ մենք իր գրած տողերուն իմաստը լաւ չենք հասկցեր եւ «Օգտակար է կարծենք—կը յաւելու—համբակութիւնը վերադրել նոյնիսկ Ընտրողական Ժողովին, ուրիկ կը սպասուի այս անդամ աւելի շրջահայեաց ընտրութիւն մը»։

Սուրհանդակի չամ մեղ ալ անպարտար պիտի ըլլար հրապարակային երկար պատասխանով մը յայտնել թէ Սուրհանդակի խմբագրութիւնը, ինքն ալ, իր առջի գրածին անկրկնելի գտնուելու դժբախտութիւնն ունեցած է, որով սիրուած է կարծել թէ համբակութիւնը Ընտրողական Ժողովին վերադրել օգտակար է։

Եթէ այդպէս է, որամարտութեան մը օրէնքով արդեն՝ ուրիշներ ընտրութիւն մը սպասել կը յուսացան համբակ Ընտրողական Ժողովի մը՝ որուն նախագահելու կը պարտաւորի Տ. Յակոբ Աչտա Սրբազան։ Ասիկա արդարեւ անհանգիստ կը մնայ մեզի։

Վ. ԲՈՅՈՒ

Արտաքին Լուրեր

ՀԱՐԱՒԱՍԱՅԻՆ ԱՓԻՐԻԷ

Անգլիոյ նախարարութիւնը.— Եղիսացոյցի բէ հաւատքեան առաջարկութիւնները.— Կիպրոսի Լոնտոնի մէջ.— Գիշերայնի Ժողով.— Պ. Զեմպրլեն.— Բերէսֆորդ.— Պոեր պատուիրակները.— «Թայմզ»ին կարծիքը.— Լա Հէյի մէջ։

Լոնտոն, 12 ապրիլ.—Այսօր, ինչպէս երէկ, ամէն կողմ միեւնոյն յուզումը կը տիրէ, միեւնոյն սենդոտ անհանգիստութիւնը հաշտութեան բանակցութիւններու մասին. զարձեալ զրոյցներ իրարու կը յաջորդեն, կը հերքուին եւ վերջապէս վաւերական լուր բոլորովին չկայ։ Օրուան յուզումը անդամ մը եւս աւելցուց լրագրի մը այն լուրը թէ Պ. Զեմպրլէնի եւ երկրական նախարարին միջեւ անհամաձայնութիւն կայ։ Բիչ հաքը, երկու նախարարները բացարձակ հերքում մը հրատարակեցին։ Երկի իրիկուն յանկարծ հրաւիրուած նախարարաց Խորհուրդը ընականաբար մեծ հետաքրքրութիւն պատճառեց ամէն կողմ։ Թէեւ Պ. Պալֆուր Եբեսի. Ժողովին մէջ յայտարարած էր թէ նոր լուր մը չկայ, սակայն ամէն ոք կը սպասէր թէ նախարարաց Խորհուրդը միայն հաշտութեան բանակցութիւններուն համար պիտի դումարուի։ Կ'ըսուէր թէ Բէլէրֆաստրի ժողովին անդամները կարգ մը խնդիրներ ներկայացուցած էին Լորտ Բիչնէրի, որ զայնս հաղորդած էր Անգլիոյ կառավարութեան։ Սոյգ լուրի մը նայելով, սակայն նախարարաց Խորհուրդը մանաւանդ երկրայցոյցի խնդրովը պիտի զբաղէր։ Այս առտու, երկրական նախարարը մէկուկէս ժամի չափ տեսակցութիւն մը ունեցաւ Անգլիոյ պանքային տնօրէնին եւ պանքային վարչական Խորհուրդին երկու անդամներուն հետ։ Այդ տեսակցութենէն ետքը, կէսօրին մօտ, երկրական նախարարը անմիջապէս դնաց արաքին գործոց պաշտօնարանը, ուր կը դումարուէին նախարարները։ Իրիկուան մօտ ժողովարանը կը հաւաքուէր արտաքին գործոց պաշտօնարանին մէջ, տեսնելով Անգլիոյ նախարարները մինչեւ ուշ։ Կիրակի օր մը ըրիտանական մէկ քանի նախարարներու դումարումը արդարեւ չատ արտասովոր իրողութիւն մըն է եւ չատ հազուադէպ տեսնուած է Անգլիոյ պատմութեան մէջ։ Պ. Զեմպրլէն, որ եւրիտասարդութենէն զատասնոց էր կիրակնօրեայ վարժարաններու մէջ, եւ որ չատ կրօնասէր մարդ մը ճանչցուած է եւ սէրունական օրը բացարձակապէս տուրը կը պահէ, այսօր կէս օրէն վերջը իր պաշտօնակիցներն գնաց՝ մեծ պաշտօնաներու մէկ քանիին հետ։ Գաղթային նախարարը նաեւ այսօր, կիրակի, երկու ժամու չափ տեսակցեցաւ Լորտ Թաղաւորին հետ եւ պատասխան մէջ հաւնց։ Անոնք որ գիտեն թէ կիրակին ո՛րչափ սուրբ կը պահուի Անգլիոյ մէջ, պիտի խոստովանին թէ վերոգրեալ պարագաները բոլորովին արտասովոր դէպքերու դասութիւնը կը հանատան։ Զրոյցներ դարձեալ կը շրջանակուին եւ ամէնէն տարօրինակ կնթադրութիւնները կ'ըլլան, մինչեւ իսկ ձեռնհաս չրջանակներու կողմէ հերքում չի տրուիր։ կառավարութիւնը ո եւ է դեկոյց չունի։ Վերջապէս բան իսկ կայացութիւնը յայտնի չէ։ Քաղաքական տարաձիգները, այս իրիկուն, պարապ չէին, ինչպէս սովորաբար կ'ըլլան կիրակի օրերը։ Ամէն կողմ նախարարներու դումարման մասին եւ գրի պետերուն Բրէթորիա մասնաւոր վրայ վիճաբանութիւններ կը կատարուէին։ Հանրային կարծիքը հետզհետէ լաւանալ է։ Շեթայնի, Տէվէնի եւ Տըլարիի ներկայութիւնը Բրէթորիայի մէջ հաշտութեան իրրեւ տրաշալոյս նշանակ կ'ուզուի տրիմքն բաղձանքը իրականութեան տեղ դնելու Ջանք մը կայ։ Նախարարութեան ընդդիմադիր քանի մը ներկայացուցիչներ կ'ըսեն թէ Պ. Զեմպրլէն, Պոէրներուն տրուելիք պայմաններու մասին կատարելապէս անհամաձայն է միւս նախարարներուն հետ, եւ թէ յանաջիկայ շաբթուն նախարարական ժողով մը կընայ ծագիլ։ Այդ ենթադրութիւնը ընդունելն ալ իրենց բաղձանքները իրրեւ իրականութիւն կ'ուզեն ներկայացնել։

—Բէլէրֆաստրը, ուր կը կատարուին հաշտութեան բանակցութիւնները, հօթը հազար բնակիչ ունեցող քաղաք մըն է՝ թէ՛ ազգաբնակութեան եւ թէ տնտեսութեան։ Եռանդնագործ բիկ հարաւային արուեստական կղզիին հարաւային արեւմտեան կողմը կը գտնուի՝ հարիւր մղոն հեռաւորութեամբ։ Քաղաքը երկու մասի բաժնուած է՝ հին ու նոր քաղաքները։ Եղանթուտկան մը, ուր կարծուեցաւ թէ խիստ մեծ գտնուած ոսկեհանքի մը երակները Եռանդնագործի հաւասար կարեւորութիւն մը պիտի տան Բէլէրֆաստրի, բայց հանք հանելու թերի գրութիւն մը եւ չարիքանց չանգիտութիւն մը յաջողեցին անոր զարգացումը։ Այն չենքը, ուր կը դումարուին զրոյց պատուիրակները, միայնակ ու երկար է եւ հելլենական ոճով սիւնազարդ։ Բէլէրֆաստրը Թրանտվալի ամէնէն հին քաղաքն է։

Բրէթորիա, 12 ապրիլ.— Պոէր պատուիրակները, երէկ, կէսօրէն վերջը, Բէլէրֆաստրէն ճամբայ ելան՝ երկու կառատմերներով, որոնց մէկէն մէկ կը գրաւուէին Թրանտվալի պատուիրակները եւ միւսին մէջ ալ Օրանժիներ։ Անձնական ալ Բէլէրֆաստրը հասնելնուն, կը փափաքէին հաղորդում դնել։ Ուղեւորութիւնը ամբողջ գիշերը տեւեց. միայն Բուչֆոնթրոնի մէջ կեցան ճաշի համար որ վարոն–ատոնի մէջ տեղի ունեցաւ։ Թրանտվալի պատուիրակները կը գտնուին ճնշն Հանրապետ կարծիքը հետզհետէ լաւանալու է։ Շեթայնի, Տէվէնի եւ Տըլարիի ներկայութիւնը Բրէթորիայի մէջ հաշտութեան իրրեւ տրաշալոյս նշանակ կ'ուզուի տրիմքն բաղձանքը իրականութեան տեղ դնելու Ջանք մը կայ։ Նախարարութեան ընդդիմադիր քանի մը ներկայացուցիչներ կ'ըսեն թէ Պ. Զեմպրլէն, Պոէրներուն տրուելիք պայմաններու մասին կատարելապէս անհամաձայն է միւս նախարարներուն հետ, եւ թէ յանաջիկայ շաբթուն նախարարական ժողով մը կընայ ծագիլ։ Այդ ենթադրութիւնը ընդունելն ալ իրենց բաղձանքները իրրեւ իրականութիւն կ'ուզեն ներկայացնել։

—Բէլէրֆաստրը, ուր կը կատարուին հաշտութեան բանակցութիւնները, հօթը հազար բնակիչ ունեցող քաղաք մըն է՝ թէ՛ ազգաբնակութեան եւ թէ տնտեսութեան։ Եռանդնագործ բիկ

չինութեանց նախարարութեան։ Արդ, նոյն պաշտօնարանը գրեց Տրապիզոնի կուսակալութեան որ կատարուելիք գործին համար նախնական քննութիւն մը կատարուի ու տեղեկագրուի։

ՍԱՌՈՅՑԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆ.—Օսմ. հպատակ Մանոլաքի եւ աւստրիական հպատակ Մաքս Ռոզէնթալ ձեռնտաս պաշտօնարանէն արտօնութիւն խնդրեցին՝ Էսերնէի Գարաղաճ դիւղին մէջ առոյգի գործարան մը հաստատելու համար։

ԺԱՆՏԱՄԻՏ.—Ծանուցուեցաւ թէ Աղեքսանդրիոյ մէջ ժանտախտ դէպք պատահած ըլլալով, առողջապահական Խորհուրդը երէկ պիտի գումարուէր եւ թէ հեռագրուած է պէտք եղած տեղերը՝ առժամեայ քարանթինայի ենթարկել Միջերկրականի եգիպտական ծովեզերքներէն մէկնող նաւերը։ Առողջապահական Խորհուրդը երէկ գումարուեցաւ եւ նկատելով որ ապրիլ 3ին Աղեքսանդրիոյ մէջ ժանտախտ երկու դէպքեր պատահած են, որոշեց նոյն թուականէն սկսեալ հինգ օրուան քարանթինայի ենթարկել Միջերկրականի եգիպտական ծովեզերքներէն՝ Իսմայիլիէն ալ միասին մեկնող բոլոր նաւերը։ Նաւեր նաւաղներու եւ երրորդ կարգի ուղեւորներուն գոյքերը ու գործածուած հագուստները ապանխել։

ՄԻՋԵՐԿՐԱԿԱՆԻ անգլիական նաւաբաժինը ներկայ ամսուան մէջ ռազմափորձեր պիտի կատարէ Զանթա կղզիին առջեւ։ Նաւաբաժինը չորս մասի բաժնուելով՝ առաջինը ապրիլ 15ին պիտի երթայ, երկրորդը՝ Սուսա, երրորդը՝ Մալթա եւ չորրորդն ալ Գորֆու։ Նպաւաբաժինը կազմող նաւերուն երեսունը զրահաւոր են, տասնրեքը՝ զանազան ձեւով թորպիլանաւեր եւ միւսներն ալ այլեւայլ մարտանաւեր։ Այդ չորս մասերը յետոյ Միջերկրականի մէկ մասին վրայ հաւաքուելով ռազմափորձեր պիտի կատարեն նոր դրութեամբ Արմիրոնակի թընդանօթներով։ Նոյն զինագործարանէն եւրեք պաշտօնեաներ ներկայ պիտի ըլլան։ Հելլենական երկու սպաներ ալ ներկայ պիտի գտնուին այդ ռազմափորձերուն։

ՏՈՄՍԻՒ ԽՆԴԻՐԸ.— Հելլենացի չափագիտութեան ուսուցիչ մը՝ Պ. Թէտոր Բոլոթիս Աթէնքի լրագիրներէն մէկին մէջ նամակ մը հրատարակած է տոմսական խնդրին համար։ Այդ ուսուցիչը կ'առաջարկէ որ հելլէն կառավարութիւնը մասնաւոր օրէնք մը սահմանէ, որպէս զի 1903ի ու 1904ի ամիսները երեսունական օր ունենան, բաց ի փետրուարէն, որ քսանրեքնը օր պիտի ունենայ։ Այդ կերպով 1905ին հին տոմարը կատարելապէս համաձայն պիտի գայ նոր տոմարին։

ՀՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.— Իզմիրէն կը գրեն երկուշաբթի օրուան թուականով.—կայս. Թանզարանին տնօրէն Համտի պէյի որդին ճարտարապետ Էտհէմ պէյ եւ Այտընի նահանգին կրթական տնօրէն Իսմայիլ Նաիլի պէյ հնագիտական նոր առարկաներ գտան Թրալի մէջ։ Տաճարին մօտ պեղումներ կատարուած պահուն այն տեղին մօտ, ուր բիւզանդական պատ մը կայ, գըտնուեցան հռոմէական երկու փոքր կշիռներ երկաթէ, գլուխ մը բիւզանդական թուականէն մնացած՝ որ միայն դէմքը կը ներկայացնէ եւ սրունգ մը՝ հռոմէական թուականէն մնացած։ Իսմայիլ Նաիլի պէյ հեռագրեց թէ ուրիշ գլուխ մըն ալ գըտնուած է՝ սքանչելի կերպով քանդակուած։ Հելլենական չատ հին թուականէ մը մնացած ըլլալ կ'ենթադրուի։ Պեղումները քիչ ատենէն պիտի աւարտին։ Իսմայիլ Նաիլի պէյ Իզմիր դարձած է։ իսկ Էտհէմ պէյ ալ քանի մը օրէն Իզմիր կը հասնի Կ. Պոլիս դառնալու համար։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ դեսպանատան առաջին թարգման առքդ. Կիզ, երէկ, այցելութիւն տուաւ Յունաց Ս. Պատրիարքին։

ՊԱՐՍԻՑ ՇԱՀԸ Առիւծ եւ Արեւ պատուանշանի առաջին աստիճանը տուաւ Դաւրէժի օսմ. ընդհանուր հիւպատոս Էմին պէյի։

ՊԷՐԹԻԷ ՓԱՇԱՅԻ պաշտօնավարութեան պայմանագրութիւնը, կայս. հրամանով, պիտի նորոգուի։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ յունաց Ս. Պատրիարքը Ս. Գերեզմանի ոսկի խաչը նուիրեց Էսերնէի հելլենական հիւպատոս Պ. Նիքոլաուի։

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարքարանի Էկիսիասթիքի Ալիքիա հանդէսին եւ Պատրիարքարանի սպարանին անօրէն կարգուեցաւ բիւզանդական հնագէտ Պ. Մանուէլ Կէտոն։

ՍԵՒ ԼԵՐԱՆ դեսպանին կինը՝ տիկին Պաքէշ, որ իր որդւոյն հետ ճամբը եգիպտոսի մէջ անցուցած էր, երէկ, Կ. Պոլիս վերադարձաւ։

ԲԵԴԵՐՍՊՈՒՐԿԻ իսլամները երեք հարիւր բուպլի զրկեցին Հիճազի երկաթուղիին չենութեան ծախքին համար։

ԿՐԹԱԿԱՆ նախարար Ճէլալ պէյ նկատելով որ նամակատունները կամ մաքսատունները հասած գիրքերը ու տետրակները պատկանեալ պաշտօնեաներուն կողմէ չուտով չեն քննուիր, հրաման տուաւ այդ պաշտօնեաներուն որ կարելի եղածին չափ շուտ գործեն։

ՊԱԼԱԹՈՒ թէքֆուր Սէրայ թաղին մէջ Զումպալ անուն կին մը, առանց արտօնութեան ատամնաբուժութիւն ընելուն համար, օրէնքին տրամադրութեանը պիտի ենթարկուի. նաեւ ատամնաբուժութիւն ընելէ ալ պիտի արգիլուի։

ՓԱՐՈՍՆԵՐԸ.—Օսմ. ծովեզերքներու փարոսներէն մէկ քանին երկրաշարժէ վնասուած ըլլալով, ձեռնտաս պաշտօնարանէն հրամայեց խնդրուած էր թէ ատոնց նորոգման ծախքը ինչ կերպով պիտի ըլլայ։ Նոյն պաշտօնարանը նկատելով որ փարոսներու վարչութիւնը իրմէ մինչեւ Ընկերութեան մը տրուած է, սակայն հասոյթին օսմ. կառավարութիւնն ալ չհանպիկ է, ծանոյց թէ ընդհանուր ծախքերը կէս առ կէս պէտք է ըլլան, իսկ պարզ ծախքերն ալ հասոյթներէն պիտի վճարուին։

ԷՐԶՐՈՒՄԻՆ կը հեռագրեն թէ Եուսուֆ ու Սիմօ անուն երկու անձեր, որոնք իբրեւ մարդասպան ամբաստանուած ըլլալով փախած էին, ձերբակալուեր են։

ԸՆԴՈՎԵԱՑ ՀԵՌԱԳՐԱՓԵԼ.—Ճիւտէի ու Սուաքինի մէջտեղը գտնուած ընդծովեայ հեռագրագիծը տասը օր առաջ աւրուած ըլլալով, ընդծովեայ հեռագրագիծերու Ընկերութեան շոգենաւը նոյն տեղը զրկուեր է՝ օրական հարիւր ոսկիի վարձուելով։

ԴԱՏԱԿԱՆ ու կրօնական գործոց նախարարութիւնը վաւերացուց Յունաց Պատրիարքարանի քաղաքական ժողովին չորս նոր անդամներուն ընտրութիւնը։

ՍԸՎԱՉԻ նահանգին նոր ալֆիթերատը Պէյ պէյ երմասան նախարարութենէն հրաման ստացաւ՝ անմիջապէս իր պաշտօնատեղին ուղեւորելու համար։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ հելլենական ընդհանուր հիւպատոս Պ. Ֆիլոն վաղը Աթէնք կ'ուղեւորի արձակուրդով։ Անոր բացակայութեանը միջոցին հիւպատոսարանին գործերը փոխանորդաբար պիտի վարէ քարտուղար Պ. Բաֆֆոնճբօղլը։

ՍՈՖԻԱՅԻ կայս. դոմիսէը Ֆէրրուխ պէյ, անցեալ շաբթու, տեսակցութիւն մը ունեցեր է Պուլկարիոյ ներքին գործոց նախարարին հետ։

ԹՈՒՐԲԵԻՀԵԼԼԻՆ առուտրական պայմանագրութեան խառն յանձնաժողովը, երէկ, Խարիէթէի մէջ գումարուելով խորհրդակցութիւններ կատարեց։

ԹՈՒՐԲԻԱ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱ.— Հռոմէն ապրիլ 16 թուականով ուղղուած հեռագրի մը նայելով, Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարար Պ. Բրնէթի յայտարարեր է թէ Թուրքիոյ եւ Իտալիոյ միջեւ յարաբերութիւնները առաջուընէ չատ աւելի բարեկամական եւ մտերմական են։

ՍԷԼԱՆԵԿԻ մէջ առեւտրական գործառնութիւնները կայուն են։ Ներածումի թիւեր կ'ըլլայ, բայց արտածումները վերջին չաբաթները չատ պակսած են։ Առոր պատճառը այն է թէ Եւրոպական տրապարակներու վրայ եգիպտացորենի ու վարսակի գիները բաւական իջած են։ Սէլանիկի մէջ ալ նոյն ապրանքներու գիները հարիւրին տասը համեմատութեամբ իջեր են։ Նահանգին ներսերէն ալ ապրանքներու ժամանումը թուլցած է, մանաւանդ վերջին երկու չաբաթներուն մէջ բոլորովին դադրած է կրնայ ըսուիլ։ Կը յուսացուի թէ առեւտրական գործերը Զատիկէն վերջը քիչ մը ոգեւորուին։

ՀԻՃԱԶԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ.— Սապահ կ'իմանայ թէ Դերմանիոյ Նուբէնպէրկ քաղաքին մէջ Պէրլարտ Հոկսթինկ անուն վաճառական մը եւ զինուորական ապայ մը՝ Արլէրթ Բոդենֆիլտ հազար ռմբասուն զրուշ նուիրեր են Հիճազի երկաթուղիին չենութեան համար, նաեւ Դերմանիոյ ամէն կողմերը հրաւէր ուղղեր են՝ նոյն նպատակով հանգանակութիւն կատարելու։

ՀԵԼԼԷՆ կառավարութիւնը վերցուց՝ Թուրքիայէն Յունաստան անասուն տանելու արգիլքը։

ԱՐՄՏԻՒՒ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ.— Առջի օրն ալ գործառնութիւնները սահմանափակ եղան։ Կ. Պոլսոյ հրապարակին վրայ, վասն զի ուղղուած տեսակէն ապրանք չկար։ Միայն մաս մը խառնուրդ ու կարծր ցորեն ծախուեցաւ։ Լաւ տեսակ կարծր ցորենին համար միշտ խնդրանք կայ։ Անառօրէն Եւրէկ Կ. Պոլիս բերուեցան 9500 քիլէ ցորեն եւ Իզմիրէն ալ 2000։

ՄԷՍԱԺԸՐԻՒ Նիկեր շոգենաւը տակաւին խրած կը մնայ Վոլոյի նաւահանգիստին մօտ։ Ընկերութիւնը Թիկր շոգենաւը ու նաւաձիգ մը զրկեց, զայն ազատելու։

ՊԷՇԻԿԱՆ Ֆլաներ շոգենաւը, որ երկուշաբթի իրիկուն Պոլսոյ նաւահանգիստէն ճամբայ ելած էր դէպ ի Անվերս, Միւրէֆիթէի առջեւ խրեր է։ Ապրանքները վնասուած չեն։

ԹԷՖՏԱՆՈՎԻՉԻ ԺԱՌԱՆԳՈՒԹԻՒՆԸ.—Կ. Պոլսոյ իտալական հիւպատոսարանի դատարանին առջեւ, չորեքշաբթի, օրը չարունակուեցաւ դատավարութիւնը տիկին Քոնսթանթինոփոլիսի, որ իր երկու զաւակներուն անունով, բաժին կը պահանջէ հանգուցեալ Բարլի Սթէֆանովիչի ժառանգութենէն։ Ինչպէս յարմիկ է, յիշեալ տիկնոջ երկու զաւակները ծնած են Բարլի Սթէֆանովիչի հետ իր ունեցած յարաբերութիւններէն։ Տիկին Քոնսթանթինոփոլիս իր երկու զաւակներուն համար հանգուցեալին ժառանգութենէն տարեկան հազարական ոսկիի գումար մը կը պահանջէ, համաձայն իտալական օրէնքին, որ կ'ըսէ թէ ապօրինի յարաբերութիւններէ ծնած զաւակ մը կրնայ իր հօրը կամ մօրը ժառանգութենէ բաժին սահանջել, իր ծնողաց դրաւոր մէկ բացատրութենէն կամ խոստովանութենէն եւրքը։ Առոր վրայ է որ միւսալ կինը դատարանին յանձնած է իր երկու զաւակներու կենդանագիրները եւ հանգուցեալին կողմէ ստացած 97 նամակները, որոնք 1883էն 1901 թուականները կը կրեն։ Դատավարութիւնը աւարտած ըլլալով, դատարանը իր վճիռը պիտի տայ հաւանականաբար մէկ քանի օրէն, հրապարակաւ գումարուած նիստի մը մէջ։

ՀՐԵԱՅ մասնաճիւղերէ մէկ քանին Մոնիքհօնի նամակ մը գրելով կը բողոքին Խախմարանի ժողովին կողմէ իրենց ընդունուիլը մորթուած գառնուկի վրայ դրուած 3½ ղրշ։ի սուրբքին դէմ եւ ըսելով որ ըստ հրէական սովորութեան գառնուկի յետակոյտի մասը եթէ վերցուի, անդին հապա 2½ օրամ մաս կը մնայ եւ այդ միսին վրայ ալ դրուած 3½ ղրշ։ի սուրբքը չտուողանց չատ է, այս կէսին վրայ կառավարութիւնը ուշադրութիւնը կը դրաւիրեն։

ՀԲԴԵՀ.— Երէկ գիշեր, ժամ 4ին, Մանգուտիի էֆեմեար լրագրի ապարանին վերի յարկէն հրդեհ ծագեցաւ, բայց չուսով կարելի եղաւ առաջքը առնել։ Բընտուիթիւն կատարուելով հաստատուեցաւ թէ Խաքէնտէր անուն մարդ մը, որ գիշերները նոյն ապարանին մէջ եւ ցերեկին ալ Գասպար գրավաճառատան մէջ կը ծառայէր, այդ ապարանին կազմարարի աչակերտ Սիմոնը բարկացուցեր է։ Սիմոն ալ իբրեւ վրիժառութիւն, ցերեկուան ժամ 8ին կրակ դրեր է Խաքէնտէրի սենեկին մէջ։ Երկուքն ալ ձերբակալուած են։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ Տէմիրճի փողոցին մէջ, Դավաքեանի ժառանգաւորներուն վարձած խանութին մէջ, երէկ գիշեր, ժամ 1½ին քանի մը չարագործներ մտած էին։ Դրացի մը նշմարելով երբ նոյն խանութը կ'երթար, ատանք փախան։ Ոստիկանութիւնը խմանալով, խուզարկութիւն կատարեց եւ տեսաւ թէ խանութին դռուը կոտրած էր եւ ներսը գտնուած զրամարկղը բանալու համար չատ մը գործիքներ կային։ Ոստիկանութիւնը քննութիւն կը կատարէ, չարագործները երեւան հանելու համար։

ՍԿԻԻՏԱՐԻ շոգենաւը, երէկ, կատարելի մօտեցած ատեն, Հաճի Աղամեան անուն մարդ մը ուզեց յետոյ դարս ելլել, բայց ոտքը երկու շոգենաւերու մէջտեղը մնալով մինչեւ ծունկը ճմրուեցաւ։ Վիրաւորը հիւանդանոց տարուեցաւ։

Ազգային Լուրեր

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻ ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՆԻՍՏԸ

Քաղաքական ժողովը գումարուեցաւ այս առաւօտ, Դաւթիոյ Խորհրդարանին մէջ, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարքին։ Ներկայ էին Տիգրան էֆ. Եուսուֆեան (առեւտրական), Գրիգոր էֆ. Խարեան, Միհրան էֆ. Սէթեան, Տիգրան էֆ. Տէր-Ներսէսեան։ Ժողովին ներկայացաւ Մարտիկ էֆ. Էքսէրճեան, եւ Կէտիկ-Փաշայի եկեղեցապատկան հողային խնդիրներու մասին յատկագիծ մը մատուցաւ։ Ժողովը այս մասին իր հաւանութիւնը յայտնեց եւ որոշեց Տնտեսական Խորհուրդին ալ պարտ ու պաշտօնը տեղեկագրել։ Ժողովը զբաղեցաւ նաեւ օրակարգին վրայ գտնուած խնդիրներով, որոնց խորհրդակցութիւնները դեռ կը շարունակուին լրագիրս մամուլը դրուած պահուն։

Ս. Պատրիարքը չնորհաւորական հեռագիրներ ուղղեց Սահմանի առաջնորդ Տ. Յակոբ Եպիսկոպոսի, Էնկիւրի առաջնորդ Գրիգորեան Տ. Եղիշէ վարդապետի, Սըվերդի առաջնորդ Տ. Փառէն վարդապետի, Զարսանճագի ու Բէօթանէայի առաջնորդական տեղապահներուն՝ Տ. Կորիւն ու Տ. Մկրտիչ վարդապետներու եւ Աղթամարայ կաթողիկոսական փոխանորդ Տ. Արսէն վարդապետի որոնք պատուանշաններու արժանացած են։

—Ս. Պատրիարքը, այս առաւօտ, Քաղաքական Ժողովի նիստէն առաջ, այցելութիւն տուաւ Վեսմ. Դաբրիել էֆ. Եոքատանկեանի։ Ուրախութեամբ կը լսենք թէ Նորատանկեան էֆէնտիի առողջական վիճակը զգալապէս բարւոքած է։

—Առջի գիշեր եւ երէկ, Ս. Պատրիարքին այցելեցին բազմաթիւ եկեղեցական հայրեր եւ աշխարհական անձնաւորութիւններ, որոնք ջերմագին շնորհաւորեցին Ն. Սրբազնութիւնը, իր արժանացած ակնակուռ Օսմանիէ պատուանշանին համար։ Երէկ ցերեկին շնորհաւորական այցելութիւն տուողներուն մէջ կը գտնուէին Կրօնական Ժողովի Առենապետ Տ. Գրիգորիս արքեպիսկոպոս Յովհաննէսեան, Տ. Մեսրոպ արքեպիսկոպոս Սուքիասեան, Տ. Գէորգ եպիսկոպոս Երէցեան, Տ. Մըկրտիչ եպիսկոպոս Վեհապետեան, բազմաթիւ վարդապետներ եւ քահանաներ։

—Լատինաց Զատկի ծառին առթիւ, Իզմիրի Առաջնորդ Տ. Մելքիսեդէկ Սրբազան շնորհաւորական այցելութիւններ տուեր է Լատինաց արքեպիսկոպոսին, Անգլիացւոց ու Գերմանացւոց երէցներուն եւ գերման որբանոցին տեսչուհիին։ Որբանոցին մէջ, ուր 130է աւելի հայ որբուհիներ կան, հայերէն եւ գերմաներէն երգեր երգուեր են։ Առաջնորդ Սրբազանը, մարտ 25ին, մէկ քանի գանձանակներու ընկերակցութեամբ, ներկայ գտնուեր է Իզմիրի անգլիական նորակառոյց եկեղեցիին օծման հանդէսին, Ճիլբրայթերի արքեպիսկոպոսին կողմէ նախապէս եղած հրաւէրին համաձայն։ Հետեւեալ օրը Ճիլբրայթերի արքեպիսկոպոսը երէցի մը եւ անգլիական հիւպատոսարանի թարգմանին հետ, փոխադարձ այցելութիւն տուեր է Առաջնորդին, որուն հետ, էջ ժամու չափ, սիրալիր տեսակցութիւն մը ունեցեր է։

—Պիլէճիկի Տ. Խորէն քահանան, որ մայրաքաղաքս կը դտնուի Կրօնական Ժողովի որոշումով, երէկ, Ս. Պատրիարքին ներկայանալով խնդրեց որ Պիլէճիկ դառնայ Զատկական ծառերու առթիւ, նոր Հայ մայրաքաղաքս դալու պայմանաւ Զատկէն յետոյ։ Ս. Պատրիարքը մերժեց Տ. Խորէն քահանային խնդիրքը, յայտարարելով թէ Կրօնական Ժողովի հրամանին պէտք է հնազանդի ու Զատկէն յետոյ գումարելի Կրօնական Ժողովի որոշման պէտք է սպասէ։

—Ս. Պատրիարքը, երէկ առաւ, Դալաթիոյ եկեղեցիին մէջ քարոզելէ յետոյ, Մէարիֆի պաշտօնատունը երթալով այցելութիւն տուաւ կրթական նորընտիր նախարար Վեսմ. Ռէշատ պէյի եւ չնորհաւորեց անոր պաշտօնը։

—Ճիպրայթերի արքեպիսկոպոսը, որուն մայրաքաղաքս գալը ծանուցինք, այսօր, Մօտայի մէջ, անգլիական եկեղեցիի մը օրհնութիւնը պիտի կատարէ։ Ի դիմաց Ս. Պատրիարքին, այս արարողութեան ներկայ պիտի գտնուին Տ. Աղան եւ Տ. Գեղէ վարդապետները։

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸՔՈՆՍՔԱՆԹԻՆՈՒԼ)

ԷՐԻՆԷ, 17 ապրիլ.—Սպանիոյ արքայական գերդաստանին Ֆրանսուա մ'Ասիզ մեռաւ։ Արանուէզի մէջ ծնած էր 1822 մայիս 13ին։

ԲԵՌԵՐՍՊՈՒՐԿ.—Պուլկարիոյ նախարարապետ Պ. Տանէվ մեկնեցաւ։

—Ներքին գործոց նախարար Պ. Սիրիակովի յանձնարարութիւնը այսօր կատարուեցաւ մեծ հանդէսով։ Ներկայ էին կայսրը, կայսրուհին, մեծ դուքսերը եւ դեսպանական մարմինը։

Լ.Ա. ՀԷ.—Հոլանդայի թագուհին գիշերը չատ անհանգիստ էր։ Անհիմն են այն լուրերը թէ Վիլհէլմինա թագուհին ներքնաթաղանդի տակէ կը ատատպի։

ՊՐԻՍԷԼ.—Պէլճիքայի Երեսփ. ժողովը, այսօր, վիճարանեցաւ հիմնական օրէնքին վերաքննութեան խնդրով։ Ի նպաստ ժողովրդական քուէարկութեան։ Նախարարապետ Պ. Սմէթ ար Նայէր ընդդիմացաւ այդ աջարկութեան, ըսելով որ ժողովը պէտք է հանդարտ վիճակի մէջ կատարէ վերաքննութեան վիճարանութիւնները։ Ժողովը որոշեց վաղը աւարտել այդ մասին վիճարանութիւնները։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ԲԱՐԻԶ, 17 ապրիլ.—Ֆրանսա մ'Ասիզի մեռաւ Էրինէի մէջ։

ՊԷԼԿՐԱՏ.—Երկէվիչի նախարարութեան արարքը քննելու պաշտօն ունեցող յանձնաժողովին տեղեկագրին վրայ, Ս. քուրչինան պարտաւանքի քուէ տուաւ նոյն գահլիճին արարքներուն համար։

Լ.Ա. ՀԷ.—Հոլանդայի թագուհին առջի օրուընէ ի վեր հիւանդ է։ Զրոյց կայ թէ ներքնաթաղանթի տակէ կը տատպի, բայց պաշտօնական տեղեկագիր հրատարակուած չէ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Մինչեւ գիշերուան ժամ 11½ Պոէրներէն որ եւ է պատասխան ընտացուած չէր՝ առջի օրը Լորա Միլնէրի հաղորդուած զեկոյցին համար։ Անգլիական ծանուցագիրը վճռական պատասխան մը կը պահանջէ։

ԲԱՐԻԶ.— Ֆրանսայի Մաքսատան պաշտօնական վիճակագրութիւնէն կ'երեւայ թէ 1902ի առջի երեք ամիսներուն ներածութիւնները 72 միլիոն ֆր. աւելի եղած են նախորդ տարուան հետ բաղդատելով։ Նաեւ արտածութիւններն ալ 105 միլիոն աւելցած են։

ԼՈՆՏՈՆ. — Պոէր պատուիրակներուն հաղորդուելու համար Լորա Միլնէրի զրկուած պատասխանը վերջնագիր մըն է, որ կը պահանջէ որ Անգլիոյ առաջարկութիւնները պէտք է անմիջապէս ընդունուին, ապա թէ ոչ բանակցութիւնները պիտի խզուին։

Լ.Ա. ՀԷՑ. — Վիլհէլմինա թագուհին արգանդային ծանր հիւանդութենէ մը կը տառապի։ Վիճակը մահացուցիչ կը պատճառէ։

ԼՈՆՏՈՆ. —Բրէթորիայէն կը հեռագրեն Տեյլի Մէյլի թէ երկուշաբթի օրը պոէր պատուիրակները խորհրդակցութիւն մը կատարեր են Լորա Միլնէրի հետ։ Լորա Բիչնէր ալ ներկայ գտնուեր է։ Երկու Լորաները միշտ միասին կը խորհրդակցին Պոէրներուն հետ։ Պոէրներուն առաջարկութիւնները Լորա Միլնէրի մէջտեղ կը հաղորդուին Պ. Չէմպրլէնի։

—Անգլիոյ Երեսփ. ժողովին մէջ, երկուշաբթի իրիկուն, եւմատայցին վրայ վիճարանութիւն կատարուած ատեն Պ. Չէմպրլէնն հեռագիր մը ստացաւ զոր ցոյց տուաւ իր քովը գտնուող նախարարներուն։ Կը կարծուի թէ այդ հեռագիրը կը կը պարունակէ Պոէրներուն հաշտութեան առաջարկութիւնները որոնք նկատողութեան պիտի առնուին նախարարաց Խորհուրդին կողմէ։

—Լորա Ռոսէրթս, երկուշաբթի օրը, ներկայացաւ Լորտաց Թագաւորին։ Կը կարծուի թէ հարաւային Ափրիկէի խնդրոյն կը վերաբերի։ Զատուգտուեցաւ այն լուրը թէ Պոէրները արտօնութիւն ուզած ըլլան ընդծովեայ հեռագրաթելի միջոցաւ բանակցելու՝ Եւրոպա գտնուող իրենց ներկայացուցիչներուն հետ։

—Լորա Ռոսէրթ, չորեքշաբթի օրը, Բէրթաուէնն ճամբայ պիտի ելլէ Անգլիա դառնալու համար։ Լորա, եւս կենալով Լէսթիմիթի չրջակայ պատերազմի դաշտերը այցելելու գաղափարէն, Բէրթաուն դարձած է։

—Լորա Բիչնէր կը հեռագրէ Բրէթորիայէն։ — Պոէրներուն գնդապետը, ապրիլ 8ին, յարձակեցաւ Պէյէրս պուէր հրամանատարին բանակեցողին վրայ։ Այդ միջոցին անգլիացի տեղապալ մը սպանուեցաւ եւ Մբրեչ գնդապետը ծանրապէս վիրաւորուեցաւ։ Պոէրներուն կորուստն է՝ մեռեալ, վիրաւոր ու գերի մինչեւ 34։ Բուռն ճակատամարտ մը կատարուելով Պոէրները 44 մեռեալ ու 34 վիրաւոր ունեցան եւ ետ քաշուեցան։ Նաեւ քսան Պոէրներ ալ գերի մնան։ Անգլիացիներէն սպայ մը հինգ զինուոր սպանուեցան եւ յետոյներու զինուոր ալ վիրաւորուեցան։ Գերեալներուն զինուորը՝ ինքը թնդանօթ առաւ Պոէրներուն ձեռքէն։

—Կ'ըսուի թէ պոէր պատուիրակները, Լորա Բիչնէրի ուղղած իրենց զեկոյցին մէջ, արտօնութիւն ուզեր են ընդծովեայ հեռագրաթելը գործածել, հաշտութեան էական պայմաններու մասին Պ. Քրիւկէրի եւ Եւրոպա գտնուող պոէր պատուիրակներուն կարծիքը առնելու համար։ Զեկոյցը սակէ դատ ուրիշ բան չի պարունակեր եղեր։ Մինչեւ հիմա Բլէրքստորպի խորհրդակցութեանց արդիւնքին վրայ վերջնական որեւէ գեկոյց չէ եղած Անգլիոյ կառավարութեան։

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ.— Պողպատի նոր սէնտիքա մը կազմուեցաւ երկու հարիւր միլիոն տոլարի դրամագլուխով։

ՊԷՐԼԻՆ.— Առատուն սկսած փոթորիկ մը ոսի ժամ տեւեց. վնասը չատ մեծ է։ Երեք հարիւրէ աւելի տուներ ողողուած են։ Բազաքին քանի մը թաղերը լիճի վերածուած են։ Փողոցներէն մէկ ոտք բարձրութեամբ հեղեղներ կ'երթան։ Կարկուտը չատ մը պարտէզներ քանդեց։ Պէրլին քաղաքը մինչեւ հիմա այս տեսակ փոթորիկ մը չէր տեսած։ Տոյէ Պանքի դրամարկղներուն պատուած տեղն ալ ողողուեցաւ։

ԺԱՄԱՆՑԻ ԲԱԺԻՆԸ

Մարչէթիի, վերջերս մեռած Իտալացի երգահանը, հետաքրքրաշարժ արկածի մը դիւցազնը եղաւ։ Իրիկուն մը, ըստ սովորութեան պարտ գնաց. իր վերարկուն վարը ձգելէ յետոյ, պղտիկ սրտ մը մնաւ, ուր իրեն կը սպասէր Մարկարիթա թագուհին, որուն երաժշտութեան ուսուցիչն էր։ Թագուհին դան սեսնելուն պէս սկսաւ սաստիկ խնդալ։

—Ինչ ըրի արդեօք, Տիկին, զոչեց Մարչէթիի չփոթած։

—Մոռցեր էք ձեր վզնոցը դնելու։

Երգահանը փախչիլ ուզեց, բայց թագուհին թող չտուաւ եւ իր վզնոցներու արկղերէն մէկը բանալով, հատ մը զատեց եւ անոր տուաւ։ Դժբաղդ երգահանը իրաւ կը չմնար դան դնել, վասն զի գնոց վզնոց էր։

—Էհ, զոչեց թագուհին, այրերը մրքան ձախուաւոր են։

Ու խնդալը չարունակելով, իր ձեռքովը կապեց չփոթած երգահանին վզնոցը։

* *

Տակաւին չէ մոռցուած թէ անցեալ տարի, ոսմարին մէկը իր անուան սկզբնատառերը փոպաղրեց Լուվրի թանգարանին պատկերներէն մէկուն վրայ։ Պէրլինի մէջ վերջերս տակէ աւելին ըրին։ Ժ. դարէն մնացած եւ Բայլրը Ֆրիտրիխ թանգարանին սեպհական երկու մեծ պատկերները, 200,000 ֆրանք արժողութեամբ, անծանօթ անձի մը կողմէ պատառ պատառ եղեր են։

* *

Ալեքսանդր Տիւմա, օր մը, դերի մը նախատրոնը կատարել կու տար Նշանաւոր դերասանուհի մը։ Այս վերջինը դէշ կատարելով իր դերը, վերադիրը ըսաւ.

—Բայց, օրիորդ, չատ դէշ կը կատարէք ձեր դերը, ջանացէք ձեր ներկայացուցած անձին նմանիլ։

—Բայց կը ջանամ, սիրելի վարպետ։

—Գիտեմ որ սրբուհի մը չեմ, բայց եթէ մէկու մը դերը լաւ կատարելու համար պէտք է անոր բոլոր թերութիւնները ունենալ, ասիկա անկարելի է։

—Պահ, յարեց վիրադիրը, իր սովորական անկեղծութեամբ, անցեալ օր սքանչելի կերպով կատարեցիք չատ պարկեշտ կնոջ մը դերը։

* *

Եւրոպական սերութեանց պատանիներուն մեծագոյն մասին բացը պատկան պատանէին վրայ ալ կը նշմարուի։ Ս. Պետրոս եկեղեցիին հասոյթը նախորդ տարւոյն մէջ նախատեսուածէն չատ պակաս եղեր է։ Մինչդեռ Իտալիոյ նպաստը 311,000 ֆրանք էր. Աւստրիա 265,000 ֆր. կը նպաստեր, Ամերիկա՝ 249,000, Ֆրանսա՝ 242,000, Գերմանիա՝ 218,000, Սպանիա՝ 202,000, Անգլիա՝ 194,000, Պէլճիքա՝ 163,000 եւ միւս կաթոլիկ տերութիւնները՝ 450,000 ֆր.։ Ուրեմն 1901 տարւոյն մէջ կաթոլիկ երկիրները 3,301,000 ֆր.ի նպաստ մը բրած են։ 1870էն ի վեր, Վատիկանի ամենէն յոռի եւրտական տարին 1901ը եղած է։

* *

Վիքթոր Հիւկոի դիւաւոր գուարճութիւններէն մէկն էր օմնիպուսներու վերնայարկը ելլել, մանաւանդ այն կառքերուն՝ որոնք բազմախուռն թաղերէն կ'անցնէին։ Օր մը, երբ այս կառքերէն մէկուն վերնայարկը կ'ելլէր, Լավիժերի կարտինալն առջեւէն անցաւ, որ մէջն յարկը նստած էր։ Կարտինալը ճանչցաւ բանաստեղծը եւ խկոյն իր եռեւէն ելլելով՝ գնաց քովը նստել։ Որովհետեւ Հիւկօ զարմացած՝ կարտինալը կը դիտէր, այս վերջինը ըսաւ անոր.

—Կը ներէք, չուզեցի որ դուք երկնքին աւելի մօտ գտնուիք քան թէ ես։

Ու խօսակցութիւնը խիստ մտերմական կերպով չարունակուեցաւ։

ԵՐԶՆԿԱՅԻ ՄԵՐ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Արեւելքի երգոնպայի բաժանորդները կրնան գլմկ մեր գործակալ Պարոյր էֆ. Արզումանեանի։

Տ՞. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ—ԱՍԱՄՆԱՐՈՅԾԳԻՐ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4՞ՐԴ Երես
Պոլսոյ կողմը մատնանշուղ չունինք

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	27	34
Ամէնէն բարձր գին	»	27	35
Ամէնէն վար գին	»	27	33 ½
Ռումէլիի երկաթուղի գոյ	ֆր.	110	50
Ամէնէն բարձր գին	»	110	75
Ամէնէն վար գին	»	110	50

ԲԱՅՈՒՄ 5 Ապրիլ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ	ֆ. կ.	27	6
Ռուսէլիի եր՝աղուղի	ֆր.	110	75
Շիրրէթի Թայրիէ		26	75
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		11	10
Օսմ. Պանքա		—	—
Քէպէի ժէնէրալ ՕՔմ.		0	10
Սօս. ՕՔմ. Շանմ է Վալէօռ		0	13
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		3	55
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		5	80
» ժուիսանս		1	55
» պարտաթուղթ		482	—
Քարաի Կ. Պոլսոյ		470

ԿՈՒՐԾՔԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆ

ՍԻՐՈՊ Տ'ԻԲՕՖՕՍՖԻԹ ՏԸ ՇՕ

ԿՈՒՄՕ ԵՒ ԸՆԿԵՐ. դեղագործ

SIROP D'HYPOPHOSPHITE DE CHAUX
DE GRIMAULT & Cie

Բոլոր բժշկաց կողմէ յանձնարարուած է և կատարելապէս կը բուժէ ցնցուղի և թոքի հիւանդութիւնները. նոյնպէս հարբուխները, ցնցղատապերը և, թոքախտաւորներու թոքերուն այտուցները կ'ապիացնէ և կը վանէ յարատեւ հազերն, որք հիւանդներուն յուսահատութիւն կը պատճառեն։ Իր ազդեցութեամբ գիշերային քրտինքները կը դադրին, տիսրածը կ'աւելնայ և հիւանդը շուտով կ'առողջանայ։

ՓԱՐԻԶ, 8, գիվիէն փողոց
եւ բոլոր դեղարանաց մէջ

ՉԿԱՐԴԱՑԱԾ ՄԻ' ԱՆՑՆԻՔ

Արիւնը, ոսկորները, ջիղերը, ակառները և մարդուս կազմուածքին ուրիշ մասերը որոշեալ քանակութեամբ ՖՕՍՖՕՐ կը պարունակեն որ մարմնոյն առողջութիւնը պահպանելով անդամներուն կանոնաւորտրաբ աշխատելուն կ'օգնէ։ Այս Ֆոսֆորը որ թանկագին է մարդկային կազմուածքին համար, շատ անգամ կը քիշնայ հիւանդութեանց պատճառով և ու անձը որ կորսնցուցած է մարմնոյն ֆոսֆորը, տեւական տկարութեանց կ'ենթարկուի։ Արիւնը կը տկարանայ, ջիղերը կը թուլնան, ծունկերը կը կտրին ամբողջ մարմնոյն և գլխաւորաբար ուղեղին մէջ յոգնութիւն կը զգայ, սիրտը կը թրթռի և դեռ այս կարգի շատ մը անհանգստութիւններէ կը տառապի։

Կորսուած Ֆոսֆորը կրկին տրեան մէջ մտցնելու և զայն զօրացնելու համար, բժիշկներ երբ հնարք մը կը խորհէին, այս տարի Բարիզի առաջնակարգ քիմագէտներէն Պիլեօն՝ Օ Վօ Լէսիթին Պիլեօն անուամբ դեղ մը հնարեց որ կորսուած ոյժը կատարելապէս կը մտցնէ տրեան մէջ, ջիղերը, ոսկորներն ու մարդուս կազմուածքը կը զօրացնէ, և մարմնոյն դիւրաշարժութիւն կուտայ։ Անոնք որ իրենց ուղեղն ու մարմինը յոգնեցուցած են, անոնք որ զեղծումներու պատճառով անկարողութեան մատնուած են և վերջապէս անոնք որ ոյժի պակաղութիւն, անհրաժեշտ է որ Օ Վօ Լէսիթին Պիլեօն Ovo-Lécithine Billon առնեն։ Օ վօ լէսիթին Պիլեօնը որ ամենէն ազդու դեղն է չաքարախտին, ընդունուած է Ֆրանսայի բժշկական Ակադեմիին և կը ծախուի մեծ դեղագործներու ու դեղավաճառներու քով։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԱՄԵՆԱՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐ
ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵՆԱՆԻ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Ձուլ փոխադարձ, հիմնեալ 1845ին

1902 Յունուար 1ին երաշխաւորեալ գոյքը՝ Ֆր. 1,506,000,000.

1901ին ապահովագրեալներուն եղած փոխատուութիւնները՝ Ֆր. 34,000,000.

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 600,000էն աւելի ապահովագրեալ ունի, որոնք կը կազմեն Ընկերութիւնը, և որոնց կը պատկանի բոլորը շահեր։ 1901ին ապահովագրելոց վճարուած շահաբաժիններու գումարը՝ Ֆր. 17,500,000։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ թեհղերական բոլիսը մինչեւ հիմա ուրիշ որ և է ընկերութենէ մը յանձնուած բոլիսներէն աւելի ակնաշկանդ և շահաւոր պայմանագրութիւն է, յանձնուած օրէն սկսեալ անվիճելի է, ըլլայ գրաւման, ճամբորդութեան, մահուան տեսակներուն և պատճառին, ինքնասպանութեան և մի՛ չեւ իսկ պատերազմի ատեն։ Տիեզերական բոլիսը կ'երաշխաւորէ փոխատուութիւններ 3 տարի ապահովագրին վճարելէ յետոյ առանց յետագայ ապահովագրին հաշուի առնելու. այս փոխատուութեանց գումարները զատ զատ նշանակուած են բոլիսին մէջ. 30 օր ապամանաժամ իւրաքանչիւր վճարման համար առանց տոկոսի, վճարումները դադրեցնելէն մինչեւ 5 տարի վերջին շարունակելու առանձնաշնորհումը, յետոյինց ապահովագիրները 5 առ 100 տոկոսով հանդերձ վճարելով. մէկ տարեվճար ընելէ յետոյ խրատաց կոչուած չկայ։ Ապահովագրութեան երկարաձգումը, բոլիսին մէջ նշանակուած ժամանակամիջոցի մը համար, առանց որ այդ ժամանակամիջոցին մէջ մեռնիլ պատահի, ապահովագրեալ գումարը կը հասուցուի ամբողջութեամբ. առանց հաշուի առնելու անվճար մնացած ապահովագիները։

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ 4 առ 100 տոկոսաբեր պայմանն ալ ունի որ աշխարհի մէջ ցարդ գտնուած պայմաններէն ամէնէն աւելի նպաստաւորն է։ Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել։

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ճ. ՈՒ. ՀՈՒԻԴՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Քնարիչ Պատուիրակ
Ա. ՉՈՒՀԱԻԵԱՆ

Պոլիս, Հուիթալ խան
Վոյվոտա փողոց, Վիթալիս խան
Ղալաթիա

ՔԻՒՆԱՐԴ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆՍԻԱՅԻՆ

Որէ ամիսը երկու անգամ կը բանին
Լիվերբուլի եւ Արեւելեայ միջեւ

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Իվերնիա	18900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	18900	Քաթարոնիա	4341
Լուբանիա	12950	Վերլա	3229
Քամբանիա	12950	Բավիա	2945
Սուլթանիա	8845	Թիրիա	2936
Ումպրիա	8128	Սիբրիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Սէրվիա	7392	Այէրրօ	2181
Ոէանի	7269	Շերպուրկ	1614

Շերպուրկ շոգենաւը, նաւապետ Քէրպլինէա, ընդհանուր վաճառքով Լիվերբուլէն հոս հասաւ։

Դիմել առ ՇՈՒԻ և ՍԻՄԷՐ
Joly et Seagor
Մէյմանէթլի խան, թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 255

EVRALGIES Անգար, Ստամբքի կծկում, Անարիւնութիւն և բոլոր ջղային հիւանդութիւններ մէկ ժամուան մէջ կը բուժուին շնորհիւ Տոքթէօր CRONIER-ի
ՀԱԿԱՋՂԱՑԱՒԱՐԵՐՆ ԴԵՂԱՎԱՃԱՌՆԵՐՈՒՆ
Տուփը 3 Ֆրանք, համարս ծախք չհանուիր Paris, դեղարան Robriquet, Monnaie փողոց թիւ 23։ Կը ծախուի նաև բոլոր դեղարաններու մէջ։

Ոսկի շքադրամ 1900ի Բարիզի Միջազգային Արուեստահանդէսին, Մթերանոց Մէդալի և Ընկ.։

ՍԻՆԿԷՐ

ՀԱՑԹԱՑԹԻՂ ԿԱՑՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ

THE SINGER MANUFACTURING Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները դատ անդ, պղպղատեայ տոկունութեամբ այնքան դիմակայուած են որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են, և բոլոր ցանցերը, դերձակները ու կօշիկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէրի Ընկերութիւնը շուրջ 400է աւելի պատասխանատու վաճառանոց է բոլոր ցայտակոնդէնտներու մէջ։ Մասնաճիւղեր գաւառաց մէջ։ Սինկէրի մեքենաներու հոգ մատուցումն՝ ԲԵՐԱ, Ֆրանկ Համարս, Պոլսոյ Սիրայի գիմաց։

ԴԱՒԱՌԱՆ Սինկէր Խան, Թիւնէլի եռաս. Բրամվայի կայարանին դիմաց.
ՍՏԱՄԲՈՒԼ Սուլթան Համամ թիւ 2. Սուլթան Պայազիտ Բրամվէյի Սթասիոնի դիմաց թիւ 13։
ՍԿԻՍՏԱՐ Զարշի Պոյու։

LE PHENIX AUTRICHIEN

ՖԷՆԻՔՍ ՕԹՐԻՇԻԷՆ

Հիմնուած 1860ին Վիէննայի մէջ

ԿԱՑՍ. ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԸՆԴՀ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ	ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ
Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար	Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար
Մինչեւ 1898 դեկտ. 31, 31,008,000 ֆր.	Մինչեւ 1898 դեկտ. 31, 17,000,000 ֆր.

Սոյն Ընկերութիւնը լաւագոյն պայմաններով կ'ապահովագրէ ամէն տեսակ շէնքի կարասիք ու ապրանք նաև անձեր, թէ Պոլսոյ և թէ գաւառներուն մէջ։ Ընկերութեան դրամատունն է Քրէտիտ Լիոնէ։ Գրասենեակ՝ Պոլիս, Հաճօթլու խան, թիւ 53—56։

Լիազօր ներկայացուցիչ
Գ. ՖԷՐԱՏԵԱՆ
745

EMULSION SCOTT

ՍԿՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Գործարանին Նշանը

միակ միջոցն է որով կարելի ըլլայ խանչ ոսկոր և իրոֆոսֆիթը։ Խիստ հաճելի է ճաշակիս և մարսողութեան կ'օգնէ։ Աշխարհի բոլոր բժիշկները ՍԿՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ կը յանձնարարեն յատուկ համար

ՀԻՎԱՆԴՈՒԹԻՒՆ, ԽՈՑԼԸ (սարսափ.
ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ՇԵՒԵՐՈՒՄԸ
ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱՓԵՐՈՒԹԻՒՆԸ
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԹԱՐԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԹՈՒԹԻ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀԱԶՈՒ
ՀԱՐԲՈՒԽԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ
և ՄԱՆԿԱՆՑ ՎՐԱՑ ՑԱՐՁԱԿՈՂ
ԲՈԼՈՐ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ։

Ընծախութիւր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով։

Գործարանին Նշանը

Գործարան կատարք ի Կ. Պոլիս ՀԱՄԱԼԻՐ ԵՒ ՀԱԼԻՐ 531

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ^ՈՒՆ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

Եանիի գարեջրատան վրայի յարկը, ճիշ Զրպուրճեանց դէմը)

Կստարելագործեալ գոյնիքներու միջոցաւ ամենասաստիկ ցաւած ակռաները մէկ ակռամեն կը լեցնեն, ցաւով դիմելու եւ բուժուած վերադառնալու պայմանաւ։

Նորահնար ճարտարաւ, նուրբ, ճաշակաւոր և դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականին, դեմի ձեւաւորութիւն pus տարիքի, ծամողութիւն եւ ազաս արտասանութիւն երաշխաւորեալ։

Բերանի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին, ինչպէս նաեւ թմրեցուցիչ դեղերու և ամենակատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ առանց ցաւի ատամ մեկնանութիւն։

Ց. Գ. Զմտեռները կիրակի օրերն ալ (միշնեւ կէս օր) ինչպէս նաեւ ամէն օր (միշնեւ կէս գիշեր) հիւանդ կընդունին։

Ծանօթ.—Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ ՉՈՒՆԻՆԻՔ !!։

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Վեհափառ Սուլթանին
Կայսերական Իրատով

Որ կը կրէ 2/14 Օգոստոս 1892
թուականը
(20 սէֆէր 1310)

Գործակալ, Ղալաթիոյ մէջ
Պ. Ալպէր Սիմոնս
Ցակորեան խան, Վէյվոտա փող. թիւ 67

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Հրդեհի արկածներու փոխադուրեանց եւ կեանքի վրայ
Ընկերութեան կիսագոյն առեղծն Կ. ՊՈԼԻՍ Եէնի խան, Քարաքէօյ Ղալաթիա

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը
Օսմ. Գանքայի մասնաճիւղը
Եէնի ճամի Հավուզը փողոց
Օսմ. Նամակատան դէմը

Դեր-գործակալ Պոլսոյ կողմը Պ. Ի. Զասօխ
Մարբուճճիլար, Զարչըը խան. թիւ 21

Ընկերութիւնը գործակալներ կը փնտռէ Թուրքիոյ այն ամէն քաղաքներու համար, ուր ներկայացուցիչ չունի։ 194

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՐ

Ընդարձակ Հրլի, Կ. Պոլսոյ եւ Օսեասյի

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Ալպանս	1089	Գոմս	1497	Կոզա	1011	Մալմս	724	Բոզարիս	186
Ալէքթիս	3607	Գոնկա	2306	Կրօանս	1695	Մարէնկա	2273	Սարֆա	1113
Անտէլս	1541	Դորսն	893	Հիրա	775	Մարգէլլա	3709	Ցիրիս	1735
Արիսոզա	2977	Տիտս	4311	Հիտալկա	1581	Միքատս	3357	Սիլվիս	1193
Պասանս	1822	Տօմինս	937	Հինաու	3720	Սիլս	1057	Սքէրս	1200
Պորտինս	1264	Տուրս	2383	Հորատիս	3600	Մանդէպէլլս	1735	Թասսս	1328
Պրալս	1076	Տրաքս	1713	Հուսպէր	595	Մուրիլլս	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Պրինս	841	Տրնամս	804	Իակս	2354	Նէրս	1083	Թօրիս	3827
Պրֆֆալս	4431	Էպրս	2464	Խուանս	5540	Սմրս	4100	Թուէտս	1470
Դէյրս	1071	Էլտորատս	1620	Ցիրնս	1080	Ոնմարիս	4036	Թորբիտս	487
Գալիբաս	1337	Էրազս	1841	Քէնս	1053	Ալլանտս	1535	Ուրպինս	2429
Գամէս	1244	Ֆիտս	954	Քօլրնս	2307	Բալէրմս	1637	Վասրս	1914
Գազս	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօվնս	1700	Բօլս	510	Վոյս	1289
Զիբաս	2729	Ֆլամինկս	849	Լէս	1053	Բրալնս	2229	Վօլթուրնս	2396
Միսէրս	1881	Ֆրանչիսս	4532	Լէբանոս	2272	Բինալտս	1663	Եէտս	1850
Գլիս	2697	Գալիլէս	3060	Լիվերնս	1643	Բոլոս	1613	Զէրս	1200
Գօլորատս	4235	Կրդանս	1243	Լօրէնցս	3191	Բօսէս	1789		

Մornffo շոգենաւը, նաւապետ Պոքսհոլ, ընդհանուր վաճառքով Հրլէն հոս հասած, պարպան և Օսեասյ ուղղեւորած է։

Իպրօ շոգենաւը, նաւապետ Ռուտ, ընդհանուր վաճառքով Հրլէն հոս հասած է։

Հօrաcիо շոգենաւը, նաւապետ Քրօֆթ ընդհանուր վաճառքով Հրլէն մեկնած է, և ամսոյս 16ին հոս կը սպասուի։

Մուրիլլս շոգենաւը նաւապետ Ճօնստրն, ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորի ի Հրլ ուղղակի Պոլիս գալու համար։

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՏ Ռիզօ
թիւ 23—24 Քիւչիւք Միւսէթ խան, Ղալաթիա 377

ԱՌՈՂՋՈՒԹԵԱՆ ԴԵՂԱՀԱՏԵՐ

Անոնք որ պնդութեան ենթակայեն ու չեն փուփար դարման մը ընել, ապահովապէս ինքզինքին կը թունաւորեն անզգայաբար, որովհետեւ կեղրակուրները եթէ բնութեան օրէնքին հակառակ, երբոյ սսամոքսին և աղիքներուն մէջ մնալով հոսին, նեխին փոխանակ մարմնոյն սնունդ մատակարարելու, թունաւոր մթրորներ կարտադրեն որոնք արեան մէջ խառնուելով կամաց կամաց կը թունաւորեն զայն։ Հետեւաբար արիւնը կ'ապականի և ախորժակի պակաս, դժուարամարսութիւն, ստամոքի տկարութիւն, գլխու ցաւ և պաղտոյ, մելancոլիութիւն, անուառալ կու գայ յանախ պնդութիւն ունեցողներուն վրայ։ Բարիզի առաջնակարգ բժիշկներէն Տօքթ. Ֆրանք պնդութիւնը, պասուրը և ատենցմէ ծագում առած հիւանդութիւնները հիմնապէս բուժելով, չատ մը վաճառքներու առաջքը առնելու նպատակով հարած է ՏՕԹԹ. ՖՐԱՆՔԻ ՍԱՌՈՂՋՈՒԹԵԱՆ ԴԵՂԱՀԱՏԵՐը որոնք եթէ կանոնաւոր կերպով գործածուին, ստամոքսն ու աղիքներ իրենց առողջութիւնը գտնելով կերակուրը դիւրաս կը մարսեն ու գնդիներնէ կ'անհետի։

Տօքթ. Ֆրանքի առողջութեան դեղահատերը կը ծախուին Կ. Պոլսոյ և գաւառներու դեղարաններուն և դեղավաճառներուն մէջ։ 479

COMP RUSSE

Navigation à Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Նաբաթուան հրթեւեկութիւնք

Գշ.	2/15	Օտէսա ժամ 4ին յետ միջօրէի
Գշ.	3/16	Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամ 10ին միջօրէէն առաջ հաղորդակցելով Աղեքսանդրիա, Բոր-Սաիտ, Եաֆա, Պէյրութ եւ Փիրոս։
Եշ.	4/17	Օտէսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ
Եշ.	4/17	Ինէպոլու, Սինոպ, Սամսոն, Օռաու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Իրիզ եւ Խում ժամը 1ին յետ միջօրէի։
Ուր.	5/18	Օտէսա ժամը 1ին յետ միջօրէի։

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՒԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՍՊԱՍՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Ապրիլ 19ին Գառամանի,
» 22ին Անգադրի, Մարսիլիա։
» 28ին Սիրիասի Անոա. եղերքն։

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Ապրիլ 21ին Գառամանի ուղ. Մարսիլիա։
» 23ին Անգադրի, Սմիրնա, Տրապիզոն և Պաթում։
» 29ին Սիրիասի, ուղ. Մարսիլիա։

Տոմսեր ուղղակի Բաթիզի համար։

Առաջին կարգի 245 ֆրանք. Բ. կարգի 175 ֆրանք. Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին Թօփ Հանէ ֆէր—սէրին մոտ։ 516 Թ. ՌԸՊՈՒԼ

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

ԱՌԱՏՕԼԻՒ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

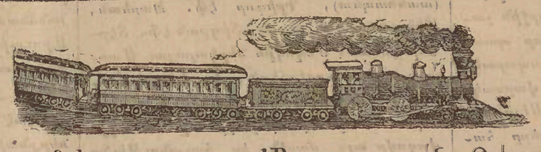

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1902 Մարտ 1 | Ն.Տ. | շաբաթ օրէն սկսեալ
ՀԱՅՏԱՐ ԲԱՇԱ ԷՍԿԻ—ՇԷՀՐԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ

ԿԱՅԱՐԱՆ	ԿԱՌԱԽՈՒՄԲ Թ. 34 Խառն Առտ.	Թ. 2 Ճամբ. Առտ.	Թ. 4 Ճամբ. Առտ.	Թ. 6 Ճամբ. Իրիկ.	Թ. 36 Խառն Իրիկ.	Թ. 8 Ճամբ. Իրիկ.	Թ. 10 Ճամբ. Իրիկ.	Թ. Ճամբ. Առտ.	Թ. Ճամբ. Առտ.	Թ. Ճամբ. Առտ.	Թ. Ճամբ. Առտ.	Թ. Ճամբ. Առտ.
	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
Քարաքէօյ Կամուրջ մկն.	12 20	2 —	3 35	5 15	8 7	10 30	11 30					
» ժմ.	12 45	2 25	4 –	6 10	8 32	10 55	1 55					
Հայտար Փաշա մկն.	1 12	2 35	4 10	6 26	8 47	11 5	12 5					
Քըզըլ Թօփրաք »	— —	2 41	4 16	6 32	8 58	11 11	12 11					
Ֆէնէր Եօլու »	1 23	2 44	4 19	6 35	9 3	11 14	12 14					
Կէօզ Թէփէ »	— —	2 48	4 23	6 39	9 10	11 18	12 18					
»	1 34	2 53	4 28	6 45	9 15	11 24	12 24					
Էշէնքէօյ »	1 42	2 59	4 34	6 50	9 25	11 30	12 30					
Պօսթանճըք »	1 54	3 8	4 42	6 58	9 38	11 38	12 38					
Մալթէփէ »	2 8	3 18	4 52	7 8	9 54	11 48	12 48					
Քարթալ »	2 18	3 25	4 59	7 15	10 5	11 55	12 55					
Բէնտիք մկն.	2 28				10 16							
»	2 50				10 41							
Թուզլա »	3 11				11 6							
Կէյպզէ »	3 33				11 28							
Տիլ Իսքէլէսի »	3 43				11 39							
Թափչանճիլ »	4 1				12 —							
Հէրէքէ »	4 21				12 20							
Եարբմճա »	4 34				12 33							
Թիւթիւն Զիգիլիք »	4 45				12 47							
Տէրինճէ »	4 58				1 —							
Իզմիտ ժմ.	5 18											
» մկն.	5 53											
Պէօյիւք Տէրպէնտ »	6 20											
Մապանճա »	6 45											
Համիտիէ »	7 36											
Կէյվէ »	8 1											
Աք Հիսար »	8 37											
Մէքէճէ »	9 6											
Լէֆքէ »	9 43											
Վէզիր Խան ժմ.	10 24											
Պիլէճիք մկն.	10 34											
Քարաքէօյ »	11 46											
Պօզիւք »	12 29											
Ինէ Էօնիւ »	1 17											
Զուքուր Հիսար »	1 48											
Էսկի Շեհր ժմ.	2 28											
»	իրիկ.											

ԴԱՐՁ

ԿԱՅԱՐԱՆ	ԿԱՌԱԽՈՒՄԲ Թ 1 Ճամբ. Առտ.	Թ. 3 Ճամբ. Առտ.	Թ. 5 Ճամբ. Առտ.	Թ. 31 Խառն Առտ.	Թ. 7 Ճամբ. Իրիկ.	Թ. 9 Ճամբ. Իրիկ.	Թ. 11 Ճամբ. Առտ.	Թ. 33 Խառն Առտ.	Թ. Ճամբ. Իրիկ.	Թ. Ճամբ. Առտ.	Թ. Ճամբ. Առտ.	Թ. Ճամբ. Առտ.
	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
Էսկի Շեհր մկն.	Այս կառախումբը մարտի 1էն սկսեալ կը բռնէ	Այս կառախումբը մինչեւ մարտ 31 կը բռնէ						11 —				
Զուքուր Հիսար »								11 39				
Ինէ Էօնիւ »								12 13				
Պօզիւք »								12 47				
Քարաքէօյ »								1 21				
Պիլէճիք ժմ.								2 11				
» մկն.								2 21				
Վէզիր Խան »								2 58				
Լէֆքէ »								3 37				
Մէքէճէ »								4 13				
Աք Հիսար »								4 40				
Կէյվէ »								5 5				
Համիտիէ »								6 1				
Մապանճա »								6 19				
Պէօյիւք Տէրպէնտ »								6 47				
Իզմիտ ժմ.								7 24				
» մկն.				11 40				7 44				
Տէրինճէ				11 58				7 59				
Թիւթիւն Զիգիլիք »				12 9				8 10				
Եարբմճա »				12 21				8 22				
Հէրէքէ »				12 56				8 48				
Թափչանճիլ »				1 1				8 58				
Տիլ Իսկէլէսի »				1 15				9 8				
Կէյպզէ »				1 46				9 38				
Թուզլա »				2 7				9 56				
Բէնտիք ժմ.				2 27				10 15				
» մկն.	12 11	12 43	1 36	2 42	5 21	7 35	9 16	10 30				
Գարթալ »	12 19	12 51	1 44	2 54	5 29	7 45	9 26	10 43				
Մալթէփէ »	12 29	1 1	1 55	3 9	5 39	7 57	9 39	11 —				
Պօսթանճըք »	12 37	1 9	2 3	3 22	5 47	8 7	9 49	11 14				
Էրէնքէօյ »	12 44	1 16	2 10	3 35	5 54	8 14	9 57	11 27				
Կէօզթէփէ »	12 48	1 20	2 14	3 39	5 58	8 19	10 2	— —				
Ֆէնէր Եօլու »	12 52	1 25	2 18	3 45	6 2	8 24	10 7	11 38				
Գըզըլ Թօփրաք »	12 55	1 28	2 21	3 49	6 5	8 28	10 11	— —				
Հայտար Փաշա ժմ.	1 —	1 33	2 26	3 57	6 10	8 34	10 17	11 47				
» մկն.	1 8	1 41	2 34	4 15	6 20	8 42	10 25	12 5				
Քարաքէօյ Կամուրջ ժմ.	1 33	2 6	2 59	4 40	6 45	9 7	10 50	12 30				
»								իրիկ.				